
*Załącznik do Zarządzenia Nr 9/2018
Wójta Gminy Krasnosielec
z dnia 14 marca 2018r.*

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

**BUDYNEK URZĘDU GMINY
W KRASNOSIELCU
ul. Rynek 40
06-212 Krasnosielec**

Marzec 2018

Spis treści

ROZDZIAŁ I

WSTĘP.....	4
1. CZĘŚĆ OGÓLNA	4
1.1. Przedmiot opracowania	4
1.2. Cel opracowania	4
Postanowienia wstępne	4
1.4. Zakres stosowania instrukcji	5
1.5. Odpowiedzialność	6
1.6. Pojęcia i definicje	7

ROZDZIAŁ II

Warunki ochrony przeciwpożarowej, wynikające z przeznaczenia obiektu, sposobu użytkowania.....	11
2.1. Opis obiektu	11
2.2. STREFA POŻAROWA Nr I.....	11
2.3. Przeciwpowarowe zaopatrzenie wodne.....	14
2.4. Drogi powarowe – dojazd straży powarnej	14

ROZDZIAŁ III

3. URZĄDZENIA I SPRZĘT PRZECIWPÓŻAROWY	15
3.1. Zjawisko spalania	15
3.2. Podział grup powaru oraz ich piktogramy:	15
3.3. Rodzaje urządzeń i sprzętu przeciwpożarowego	16
3.3.1. Gaśnice	16
3.3.2. Rozmieszczenie urządzeń i sprzętu przeciwpożarowego	18
3.3.3. Sposób użycia gaśnicy	18
3.4. Oznakowanie urządzeń i sprzętu przeciwpożarowego	19
3.5. PRZEGLĄDY I CZYNNOŚCI KONSERWACYJNE URZĄDZEŃ PRZECIWPÓŻAROWYCH I GAŚNIC	22
3.6. Przegląd gaśnic	22
3.6.1. Instrukcja przeglądu – konserwacji gaśnicy proszkowej typu "x" z manometrem	22
3.7. Instalacja elektryczna, piorunochronna	22

ROZDZIAŁ IV

4. Sposoby postępowania na wypadek powaru i innego zagrożenia:.....	24
4.1. Potencjalne źródła powstania powaru lub innego miejscowego zagrożenia	24
4.2. Drogi rozprzestrzeniania się powaru.....	24
4.3. Alarmowanie.....	25
4.4. Wstrzymanie pracy.....	25
4.5. Gaszenie.....	26
4.6. Zasady ewakuacji osób i mienia z obiektu.....	27
4.7. Drogi ewakuacji w budynku	30
4.8. Oznakowanie dróg ewakuacyjnych w obiekcie	31
4.8.1. Rodzaje oznakowania ewakuacyjnego	31
4.8.2. Symbole oraz lokalizacja znaków ewakuacyjnych na drodze ewakuacyjnej	31

4.9. Warunki ewakuacji.....	33
4.10. Instrukcja postępowania na wypadek powstania pożaru lub innego zagrożenia wskazania dla pracowników.....	34
4.11 Zabezpieczenie pogorzeliska.....	35

ROZDZIAŁ V

5. Sposoby wykonywania prac niebezpiecznych pod względem pożarowym.....	36
---	----

ROZDZIAŁ VI

6. Sposoby zaznajamiania użytkowników obiektu z treścią przedmiotowej instrukcji oraz z przepisami przeciwpożarowymi:.....	40
6.1. Szkolenie przeciwpożarowe pracowników	40
6.2. Organizacja ochrony przeciwpożarowej	42
6.3. Obowiązki	42
6.3.1. Obowiązki właściciela.....	42
6.3.2. Obowiązki pracowników	42
6.4. Wykaz telefonów alarmowych.....	43
Wykaz przepisów i literatury	44
Wykaz załączników.....	45
Rejestr zmian i przeglądów.....	45
Wzory druków i załączników.....	46-59

ROZDZIAŁ I

WSTĘP

Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego zawiera podstawowe wiadomości dotyczące przyczyn powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia, a także zasady zapobiegania tym zjawiskom oraz przedsięwzięć organizacyjnych i technicznych w tym zakresie. Ilekroć w instrukcji powołane zostaną stosowne przepisy prawa, tytuł aktu prawnego zastąpiony zostanie numerem w nawiasie kwadratowym odnoszącym się do stosownego aktu prawnego wykazanego w wykazie przepisów i literatury.

1. CZĘŚĆ OGÓLNA

1.1. Przedmiot opracowania

Przedmiotem opracowania jest Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego zwana dalej Instrukcją, dla budynku administracyjno – biurowego w Krasnosielcu przy ul. Rynek 40 zwanego dalej Obiektem. Instrukcja opracowana została na podstawie § 6 rozporządzenia [4].

1.2. Cel opracowania

Celem opracowania jest ustalenie wymagań przeciwpożarowych w zakresie organizacyjnym, technicznym, porządkowym itp., jakie należy uwzględnić w czasie eksploatacji pomieszczeń w obiekcie. Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego stanowi podstawowy materiał szkoleniowy z zakresu zapobiegania pożarom oraz materiał pomocniczy do wypełniania obowiązków w zakresie ochrony przeciwpożarowej przez Zarządzających budynkiem oraz służb technicznych.

1.3. Postanowienia wstępne

Zgodnie z art. 4 ustawy [1] Właściciel zapewniając ochronę przeciwpożarową Obiektu obowiązany jest w szczególności:

1. Przestrzegać przeciwpożarowych wymagań budowlanych, instalacyjnych i technologicznych.
2. Wyposażyć budynek, obiekt lub teren w sprzęt pożarniczy i ratowniczy oraz środki gaśnicze zgodnie z zasadami określonymi w odrębnych przepisach.
3. Zapewnić konserwację i naprawy sprzętu oraz urządzeń określonych w pkt 2, zgodnie z zasadami i wymaganiami gwarantującymi sprawne i niezawodne ich funkcjonowanie.
4. Zapewnić osobom przebywającym w budynku, obiekcie lub na terenie bezpieczeństwo i możliwość ewakuacji.
5. Przygotować budynek, obiekt lub teren do prowadzenia akcji ratowniczej.

6. Zaznaczyć pracowników z przepisami przeciwpożarowymi.

7. Ustalić sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.

Na podstawie § 6 rozporządzenia [4] zarządca, użytkownik obiektu opracowuje instrukcję bezpieczeństwa pożarowego, która powinna określać:

- 1) warunki ochrony przeciwpożarowej, wynikające z przeznaczenia, sposobu użytkowania, magazynowania (składowania) i warunków technicznych obiektu, 2) określenie wyposażenia w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice oraz sposoby poddawania ich przeglądowi technicznemu i czynnościom konserwacyjnym;
- 3) sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia;
- 4) sposoby zabezpieczenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym, jeżeli takie prace są przewidywane;
- 5) warunki i organizację ewakuacji ludzi oraz praktyczne sposoby ich sprawdzania;
- 6) sposoby zapoznania użytkowników obiektu, w tym zatrudnionych pracowników, z przepisami przeciwpożarowymi oraz treścią przedmiotowej instrukcji;
- 7) zadania i obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej dla osób będących ich stałymi użytkownikami;
- 8) plany obiektów, obejmujące także ich usytuowanie, oraz terenu przyległego, z uwzględnieniem graficznych danych dotyczących w szczególności:
 - a) powierzchni, wysokości i liczby kondygnacji budynku,
 - b) odległości od obiektów sąsiadujących,
 - c) parametrów pożarowych występujących substancji palnych,
 - d) występującej gęstości obciążenia ogniowego w strefie pożarowej lub w strefach pożarowych,
 - e) kategorii zagrożenia ludzi, przewidywanej liczby osób na każdej kondygnacji i w poszczególnych pomieszczeniach,
 - f) lokalizacji pomieszczeń i przestrzeni zewnętrznych zaklasyfikowanych jako strefy zagrożenia wybuchem,
 - g) podziału obiektu na strefy pożarowe,
 - h) warunków ewakuacji, ze wskazaniem kierunków i wyjść ewakuacyjnych,
 - i) miejsc usytuowania urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic, materiałów niebezpiecznych pożarowo oraz miejsc usytuowania elementów sterujących urządzeniami przeciwpożarowymi,
 - j) hydrantów zewnętrznych oraz innych źródeł wody do celów przeciwpożarowych,

- l) dróg pożarowych i innych dróg dojazdowych, z zaznaczeniem wjazdów na teren ogrodzony;
- 9) wskazanie osób lub podmiotów opracowujących instrukcję.

Instrukcja powinna być poddawana okresowej aktualizacji, co najmniej raz na dwa lata, a także po ewentualnych zmianach sposobu użytkowania budynku lub jego części, która to zmiana może mieć wpływ na warunki ochrony przeciwpożarowej.

Każda zmiana w Instrukcji powinna być wpisana do wykazu aneksów i aktualizacji Instrukcji. Opis zmian powinien być sporządzony w postaci aneksu do Instrukcji – załącznik 3.

Instrukcja nie obejmuje zagadnień dotyczących prawidłowości pod względem rozwiązań technicznych i zastosowanych urządzeń i zabezpieczeń przeciwpożarowych w przedmiotowym obiekcie, ponieważ nie wchodzi to w zakres niniejszej instrukcji.

1.4. Zakres stosowania instrukcji

Do zapoznania się z instrukcją i przestrzegania jej ustaleń zobowiązani są wszyscy pracownicy, bez względu na rodzaj wykonywanej pracy i zajmowane stanowisko

Wzór oświadczenia pracownika o zapoznaniu się z postanowieniami instrukcji stanowi załącznik nr 1. Przyjęcie do wiadomości postanowień instrukcji pracownicy potwierdzają w oświadczeniu własnoręcznym podpisem, które powinno być włączone do akt osobowych pracownika.

Postanowienia instrukcji obowiązują również firmy i ich pracowników wykonujących jakiegokolwiek prace na terenie Obiektu związane z pracami pożarowo niebezpiecznymi opisanymi w rozdziale 5.

Umowa o powierzeniu ww. prac w obiekcie musi zobowiązywać wykonawców do przestrzegania ustaleń wynikających z treści instrukcji.

Obowiązek zapoznania tych podmiotów z przepisami przeciwpożarowymi obowiązującymi w obiekcie oraz dopilnowanie ich przestrzegania spoczywa na osobach zawierających umowy z tymi osobami (firmami) lub pracowników obiektu, w obecności których osoby te przebywają na jej terenie.

Wykonawcy zobowiązani są zapoznać z treścią instrukcji swoich pracowników, którzy potwierdzają przyjęcie do wiadomości jej postanowień własnoręcznym podpisem.

1.5. Odpowiedzialność

Postanowienia instrukcji obowiązują również pracowników firm i przedsiębiorstw prowadzących działalność gospodarczą lub wykonujących jakiegokolwiek prace na terenie

obiekту. Umowa o powierzenie prac lub najmu części obiektu musi zobowiązywać wykonawców (najemców) do przestrzegania ustaleń wynikających z treści instrukcji. Wykonawcy (najemcy) ponadto zobowiązani są zapoznać z treścią instrukcji swoich pracowników, którzy potwierdzają przyjęcie do wiadomości jej postanowień własnoręcznym podpisem. Właściciel lub osoba przez niego wyznaczona ma prawo i obowiązek kontrolować wykonawców w zakresie realizacji w/w ustaleń i przestrzegania przez ich pracowników postanowień instrukcji. Za realizację zadań określonych w niniejszej instrukcji oraz za przestrzeganie podanych w niej zasad postępowania odpowiedzialni są wszyscy pracownicy.

Wyciąg z niniejszej Instrukcji tj. Warunki ochrony przeciwpożarowej oraz plany ewakuacji należy umieścić w miejscu zapewniającym możliwość natychmiastowego ich wykorzystania na potrzeby prowadzenia działań ratowniczych.

1.6. Pojęcia i definicje

Ze względu na stosowanie w opracowaniu oraz w wielu przepisach, Polskich Normach bądź wytycznych definicji, pojęć i określeń, których wyjaśnienie lub znaczenie jest niezbędne do zrozumienia szeregu wymagań przeciwpożarowych, a do których dostęp jest niejednokrotnie utrudniony dla osób korzystających z opracowania, zostały one przedstawione poniżej.

Obiektem budowlanym wg definicji przedstawionych w Prawie budowlanym nazywa się:

- a) budynek wraz z instalacjami i urządzeniami technicznymi,
- b) budowlę stanowiącą całość techniczno-użytkową wraz z instalacjami i urządzeniami,
- c) obiekt małej architektury.

Budynek - zgodnie z ustawą prawo budowlane, jest to obiekt budowlany, który jest trwale związany z gruntem, wydzielony z przestrzeni za pomocą przegród oraz posiada fundamenty i dach.

Budynek użyteczności publicznej - rozumie się przez to budynek przeznaczony dla administracji publicznej, wymiaru sprawiedliwości, kultury, kultu religijnego, oświaty, szkolnictwa wyższego, nauki, opieki zdrowotnej, opieki społecznej i socjalnej, obsługi bankowej, handlu, gastronomii, usług, turystyki, sportu, obsługi pasażerów w transporcie kolejowym, drogowym, lotniczym lub wodnym, poczty lub telekomunikacji oraz inny ogólnodostępny budynek przeznaczony do wykonywania podobnych funkcji; za budynek użyteczności publicznej uznaje się także budynek biurowy i socjalny.

Pożar – niekontrolowany proces palenia się występujący w miejscu do tego nie przeznaczonym, rozprzestrzeniającym się w sposób niekontrolowany, powodującym zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi i zwierząt oraz straty materialne.

Proces spalania – reakcja fizyko – chemiczna, której towarzyszy wydzielanie ciepła i światła oraz produktów spalania w postaci dymu i popiołów. Możemy wyróżnić dwa rodzaje palenia się: płomieniowe i bezpłomieniowe.

Zapalenie - polega na równomiernym ogrzaniu materiału palnego do takiej temperatury, w której zapali się on samorzutnie w całej masie bez udziału tzw. punkowego bodźca energetycznego.

Samozapalenie - proces zachodzący w wyniku procesów biologicznych lub fizycznych i chemicznych (egzotermicznych) materiałów, przy czym samo nagrzewanie się materiałów a następnie ich zapalenie następuje bez zewnętrznego bodźca termicznego.

Zagrożenie wybuchem - rozumie się przez to możliwość tworzenia przez palne gazy, pary palnych cieczy, pyły lub włókna palnych ciał stałych, w różnych warunkach, mieszanin z powietrzem, które pod wpływem czynnika inicjującego zapłon wybuchają, czyli ulegają gwałtownemu spalaniu połączonemu ze wzrostem ciśnienia,

Ochrona przeciwpożarowa polega na realizacji przedsięwzięć mających na celu ochronę życia mienia lub środowiska przed pożarem, klęską żywiołową lub innym miejscowym zagrożeniem poprzez:

- zapobieganie powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia, zapewnienie sił i środków do zwalczania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia, prowadzenie działań ratowniczych.

Zapobieganie powstaniu i rozprzestrzenianiu się pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia polega na:

zapewnieniu koniecznych warunków ochrony technicznej nieruchomościom i ruchomościom, tworzeniu warunków organizacyjnych i formalnoprawnych zapewniających ochronę ludzi i mienia, a także przeciwdziałających powstawaniu lub minimalizujących skutki pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.

Miejscowe zagrożenie - rozumie się przez to zdarzenie wynikające z rozwoju cywilizacyjnego i naturalnych praw przyrody nie będące pożarem ani klęską żywiołową, stanowiące zagrożenie dla życia, zdrowia, mienia lub środowiska, któremu zapobieżenie, lub którego usunięcie skutków nie wymaga zastosowania nadzwyczajnych środków.

Techniczne środki zabezpieczenia przeciwpożarowego - rozumie się przez to urządzenia, sprzęt, instalacje i rozwiązania budowlane służące zapobieganiu powstawaniu i rozprzestrzeniania się pożarów.

Urządzenia przeciwpożarowe - rozumie się przez to urządzenia (stałe lub półstałe, uruchamiane ręcznie lub samoczynnie) służące do wykrywania i zwalczania pożaru lub ograniczania jego skutków w obiektach, w których lub, przy których są zainstalowane, a w szczególności: stałe i półstałe urządzenia gaśnicze i zabezpieczające, urządzenia wchodzące w skład systemu sygnalizacji pożarowej i dźwiękowego systemu ostrzegawczego, instalacje oświetlenia ewakuacyjnego, hydranty, zawory hydrantowe, pompy w pompowniach przeciwpożarowych, przeciwpożarowe kłapy odcinające, urządzenia oddymiające oraz drzwi i bramy przeciwpożarowe, o ile są wyposażone w systemy sterowania.

Klasa odporności pożarowej budynku – symbol, któremu przyporządkowano wymagania dotyczące właściwości materiałów i elementów konstrukcyjnych budynku, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 12.04.2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. Nr 75, poz.690, ze zm.); istnieje pięć klas odporności pożarowej budynków oznaczonych dużymi literami, w kolejności od najwyższej: A, B, C, D, E; z wymaganej klasy odporności pożarowej wynikają wymagania dla elementów konstrukcyjnych budynku dotyczące klasy odporności ogniowej i stopnia rozprzestrzeniania ognia.

Klasa odporności ogniowej – symbol charakteryzujący odporność ogniową. **Odporność ogniowa** – zdolność konstrukcji lub elementu budynku poddanego działaniu znormalizowanych warunków fizycznych do spełnienia w określonym czasie wymagań dotyczących: nośności ogniowej (R) i/lub izolacyjności cieplnej (E) i/lub szczelności ogniowej (I) oraz innych wymaganych właściwości np. natężenie promieniowania (W), odporności na działanie mechaniczne (M), podawana w jednostkach czasu (minutach).

Strefa pożarowa - rozumie się przez to przestrzeń wydzieloną w taki sposób, aby w określonym czasie pożar nie przeniósł się na zewnątrz lub do wewnątrz wydzielonej przestrzeni. Strefę pożarową może stanowić budynek albo jego część oddzielona od innych budynków lub innych części budynku elementami oddzielenia przeciwpożarowego, bądź też pasami wolnego terenu o szerokości nie mniejszej niż dopuszczalne odległości od innych budynków określone przepisami techniczno-budowlanymi. *Powierzchnia strefy pożarowej jest obliczana jako powierzchnia wewnętrzna budynku lub jego części, przy czym wlicza się do niej także powierzchnię antresoli.*

Oddzielenie przeciwpożarowe - element konstrukcji budynku (ściana, strop) wydzielający strefę pożarową o określonej zgodnie z wymaganiami przepisów techniczno-budowlanych klasie odporności ogniowej (REI).

Teren przyległy - rozumie się przez to pas terenu wokół Urzędu o szerokości równej minimalnej dopuszczalnej odległości od innych obiektów ze względu na wymagania ochrony przeciwpożarowej, określone w przepisach techniczno – budowlanych.

Gęstość obciążenia ogniowego – rozumie się przez to energię cieplną, wyrażoną w megadżulach, która może powstać przy spaleniu materiałów palnych znajdujących się w pomieszczeniu, strefie pożarowej lub składowisku materiałów stałych przypadającą na jednostkę powierzchni tego Urzędu, wyrażoną w metrach kwadratowych.

Stopień rozprzestrzeniania ognia - umowna klasyfikacja elementu konstrukcyjnego budynku ze względu na zachowanie się danego elementu w normalizowanych warunkach badania. W zależności od zachowania się badanej próbki elementy budynku klasyfikuje się jako: elementy (okładziny) nie rozprzestrzeniające ognia (NRO); elementy (okładziny) słabo rozprzestrzeniające ogień (SRO).

Kategoria zagrożenia ludzi – rozumie się przez to kwalifikację budynku, jego części lub pomieszczenia ze względu na funkcję:

ZL I - zawierające pomieszczenia przeznaczone do jednoczesnego przebywania ponad 50 osób niebędących ich stałymi użytkownikami, a nieprzeznaczone przede wszystkim do użytku ludzi o ograniczonej zdolności poruszania się,

ZL II - przeznaczone przede wszystkim do użytku ludzi o ograniczonej zdolności poruszania się, takie jak szpitale, żłobki, przedszkola, domy dla osób starszych,

ZL III - użyteczności publicznej, niezakwalifikowane do ZL I i ZL II,

ZL IV - mieszkalne,

ZL V - zamieszkania zbiorowego, niezakwalifikowane do ZL I i ZL II.

Stale urządzenia gaśnicze - rozumie się przez to urządzenia na stałe związane z obiektem, zawierające własny zapas środka gaśniczego, wyposażone w układ przechowywania i podawania środka gaśniczego, uruchamiane automatycznie we wczesnej fazie rozwoju pożaru,

Urządzenia do usuwania dymów lub gazów pożarowych - rozumie się przez to urządzenie montowane w górnych częściach klatek schodowych i pomieszczeń, uruchamiane w przypadku nagromadzenia się gorących gazów i dymów pożarowych w celu ich odprowadzenia drogą wentylacji naturalnej lub wymuszonej,

Przeciwpożarowy wyłącznik prądu - rozumie się przez to wyłącznik odcinający dopływ prądu do wszystkich obwodów z wyjątkiem obwodów zasilających instalacje i urządzenia, których funkcjonowanie jest niezbędne w czasie pożaru,

Warunki ewakuacji - rozumie się przez to zespół przedsięwzięć oraz środków techniczno-organizacyjnych zapewniający szybkie i bezpieczne opuszczenie strefy zagrożonej lub objętej pożarem.

Podział budynków na grupy wysokości:

- 1) niskie (N) - do 12 m włącznie nad poziomem terenu lub mieszkalne o wysokości do 4 kondygnacji nadziemnych włącznie,
- 2) średniowysokie (SW) - ponad 12 m do 25 m włącznie nad poziomem terenu lub mieszkalne o wysokości ponad 4 do 9 kondygnacji nadziemnych włącznie, 3) wysokie (W) - ponad 25 m do 55 m włącznie nad poziomem terenu lub mieszkalne o wysokości ponad 9 do 18 kondygnacji nadziemnych włącznie,
- 4) wysokościowe (WW) - powyżej 55 m nad poziomem terenu.

ROZDZIAŁ II

Warunki ochrony przeciwpożarowej, wynikające z przeznaczenia obiektu, sposobu użytkowania

2.1.Opis obiektu

Przedmiotem opracowania jest Budynek administracyjno-biurowy Urzędu Gminy w Krasnosielcu.

Obiekt położony jest przy ul. Rynek 40 w centralnej części miejscowości Krasnosielec. Obiekt położony jest wśród zwartej zabudowy – graniczy on z Gminnym Ośrodkiem Kultury oraz drogą wojewódzką nr 544 o kierunku Przasnysz - Ostrołęka.

2.2.STREFA POŻAROWA Nr I

Dane obiektu	Opis
Numer obiektu oznaczony na planie zagospodarowania terenu	BUDYNEK NR 1
Nazwa obiektu	BUDYNEK NR 1 BUDYNEK URZĘDU GMINY
Przeznaczenie obiektu, główne pomieszczenia	BUDYNEK NR 1 ADMINISTRACYJNO –BIUROWY -POMIESZCZENIA BIUROWE, ŁAZIENKI,

	- SALA KONFERENCYJNA, - ARCHIWUM
Rodzaj strefy pożarowej	BUDYNEK NR 1 ZL III kategorii zagrożenia ludzi
Przewidywana liczba osób w obiekcie	BUDYNEK NR 1 Liczba osób do 50
Grupa wysokości	BUDYNEK NR 1 Niski do 12 m Obiekt posiada dwie kondygnacje nadziemne, z podpiwniczeniem
Powierzchnia objektu, kubatura	BUDYNEK NR 1 - powierzchnia zabudowy - 300 m ² - kubatura - ok. 1500 m ³
Konstrukcja obiektu	BUDYNEK NR 1 konstrukcja : - Fundamenty ; Stopy fundamentowe żelbetowe beton , ławy fundamentowe beton - Ściany nośne grubości 24 cm z bloczków gazowo betonowych na zaprawie cementowo- wapiennej, - Ściany działowe grubości 12 cm z gazobetonu na zaprawie cementowo-wapiennej, - Schody żelbetowe dwubiegowe z betonu B25 - Dach : Konstrukcje dachu - stropodach
Instalacje użytkowe w obiekcie	BUDYNEK NR 1 - Elektryczna, - Kanalizacyjna, - Wentylacyjna- grawitacyjna, - Wodociągowa
Urządzenia przeciwpożarowe	BUDYNEK NR 1 - Gaśnice - Hydranty zewnętrzne
Przeciwpożarowy włącznik prądu (lokalizacja)	BUDYNEK NR 1 - Wewnątrz obiektu

Budynek ze względu na sposób przeznaczenia i sposób użytkowania został zakwalifikowany do budynków użyteczności publicznej, określonej jako ZL III kategorii

zagrożenia ludzi. Obiekt posiada dwie kondygnacje nadziemne. Ze względu na wysokość, należy do grupy wysokości budynków niskich do 12 m. Zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. 2015, poz. 1422 ze zm.), budynek winien posiadać klasę odporności pożarowej kondygnacji nadziemnej „D”. Elementy budynku, odpowiednio do jego klasy odporności pożarowej, powinny w zakresie klasy odporności ogniowej spełniać co najmniej wymagania określone w poniższej tabeli.

KLASA ODPORNOŚCI POŻAROWEJ BUDYNKU	KLASA ODPORNOŚCI OGNIOWEJ ELEMENTÓW BUDYNKU					
	Główna konstrukcja nośna	Konstrukcj a dachu	Strop	Ściana zewnątrzn a	Ściana wewnętrzna	Przekrycie dachu
1	2	3	4	5	6	7
"D"	R 30	(-)	R E I 30	E I 30 (o-i)	(-)	(-)

Oznaczenia tabeli:

- R – nośność ogniowa (w minutach), określona zgodnie z Polską Normą dotycząca zasad ustalania klasy odporności ogniowej elementów budynku,
- E – szczelność ogniowa (w minutach), określona jw.,
- I – izolacyjność ogniowa (w minutach), określona jw.,
- (-) – nie stawia się wymagań.

Po dokonaniu oceny konstrukcji obiektu, jak i wymaganiami dot. klasy odporności ogniowej elementów budynku należy stwierdzić, iż obiekt spełnia wymagania w zakresie klasy odporności pożarowej „D”.

Nazwa budynku	Obciążenie ogniowe [MJ/m ²] lub ZL	Ilość kondygnacji	Klasa odporności pożarowej
1.	2.	3.	4.
<i>Budynek Nr 1</i>	<i>ZLIII</i>	<i>3</i>	<i>D</i>

Wielkość stref pożarowych uzależniona jest od wielkości obciążenia ogniowego, kategorii zagrożenia ludzi, występowania pomieszczeń ze strefą zagrożenia wybuchem, ilości kondygnacji oraz grupy wysokości do jakiej zaliczany jest budynek.

Dopuszczalne wielkości stref pożarowych w budynku przedstawia tabela

Nr strefy pożarowej	Nazwa budynku	Obciążenie ogniowe [MJ/m ²] lub ZL	Powierzchnia strefy pożarowej w m ²	Dopuszczalna powierzchnia strefy pożarowej w m ²
1	2	3	4	5
I	Budynek Nr 1	ZLIII	300 m ²	8 000

Obiekt mieści się w jednej strefie pożarowej.

2.3. Przeciwpowozarowe zaopatrzenie wodne

Zgodnie z § 3 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 r. w sprawie przeciwpowozarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg powozarowych (Dz. U. Nr 124, poz. 1030). Zapewnienia zaopatrzenia w wodę do zewnętrznego gaszenia powozaru wymagają jednostki osadnicze o liczbie mieszkańców przekraczającej 100 osób, niestanowiące zabudowy kolonijnej, a także znajdujące się w ich granicach: budynki użyteczności publicznej (...)

Wymagana ilość wody do celów przeciwpowozarowych dla budynków użyteczności publicznej (...), służąca do zewnętrznego gaszenia powozaru, wynosi:

- dla budynku o kubaturze brutto do 2.500 m³ i o powierzchni wewnętrznej do 500 m², położonego na terenie jednostki osadniczej - 10 dm³/s z co najmniej jednego hydrantu o średnicy 80 mm lub zapas wody 100 m³ w przeciwpowozarowym zbiorniku wodnym; Warunek ten jest spełniony – hydranty zewnętrzne HP 80

2.4. Drogi powozarowe – dojazd straży powozarnej

W stosunku do rozpatrywanego obiektu nie istnieje obowiązek doprowadzenia drogi powozarowej, niemniej jednak dojazd do obiektu jest zapewniony. Dojazd bezpośrednio z drogi nr 544.

Obiekt Budynku Urzędu Gminy w Krasnosielcu usytuowany jest

w odległości 0,5 km od OSP Krasnosielc, należącego do Krajowego Systemu Ratowniczo – Gaśniczego- siedziba ul. Cmentarna . Czas dojazdu pierwszej jednostki określa się na nie dłuższy niż 5 minut od zaalarmowania. Dojazd prowadzi drogą wojewódzką nr 544.

ROZDZIAŁ III

3. URZĄDZENIA I SPRZĘT PRZECIWPÓŻAROWY

3.1. Zjawisko spalania

Do prowadzenia skutecznej działalności w zapobieganiu pożarom i ich zwalczaniu niezbędne jest posiadanie wiedzy o procesie spalania, gdyż tylko ona pozwala na wszechstronną ocenę elementów, jakie składają się na szeroko rozumiane zjawisko pożaru. Ogólnie rzecz biorąc, spalanie jest procesem fizykochemicznym, którego podstawą jest gwałtowne łączenie się materiału palnego z utleniaczem (najczęściej z tlenem), podczas którego wydzielą się ciepło, światło i inne produkty spalania. Aby powstał, a następnie rozwijał się proces spalania, konieczne jest istnienie w odpowiedniej proporcji materiału palnego, utleniacza oraz energii cieplnej niezbędnej do zainicjowania tego procesu. Wynika z tego jednoznacznie, że proces spalania można przerwać przez:

- wyeliminowanie bodźca termicznego podtrzymującego proces spalania (np. chłodzenie materiału palnego),
- odcięcie dostępu tlenu (utleniacza) do miejsca pożaru,
- usunięcie lub odizolowanie materiału palnego,
- wprowadzenie do strefy środka gaśniczego (gaśnice).

3.2. Podział grup pożaru oraz ich piktogramy:

gaśnica z takim piktogramem służy do gaszenia pożarów ciał stałych pochodzenia organicznego, przy których obok innych zjawisk występuje zjawisko żarzenia (np.: drewno, papier, węgiel, tkaniny, słoma).

gaśnica z takim piktogramem służy do gaszenia pożarów cieczy palnych i substancji stałych topiących się w skutek ciepła wydzielonego podczas pożaru (np.: benzyna, alkohol, eter, oleje, lakiery, tłuszcze, parafina).

gaśnica z takim piktogramem służy do gaszenia pożarów gazów, (np.: gaz miejski, metan, propan).

gaśnica z takim piktogramem służy do gaszenia pożarów metali, (np.: magnez, potas, sól).

gaśnica z takim oznaczeniem służy do gaszenia tłuszczów w pomieszczeniach kuchennych

3.3. Rodzaje urządzeń i sprzętu przeciwpożarowego

Obiekt wyposażony jest w sprzęt gaśniczy do gaszenia pożarów w zarodku

(w początkowej fazie rozwoju), który może występować w postaci:

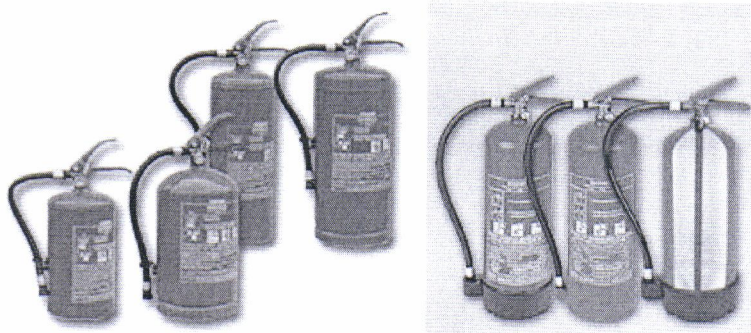
gaśnic proszkowych,

gaśnic śniegowych,

3.3.1. Gaśnice

Rodzaj podręcznego sprzętu gaśniczego dobiera się zależnie od istniejących w obiekcie materiałów palnych. Gaśnice są to przenośne urządzenia o stosunkowo małej masie środka gaśniczego i o wadze do 20 kg, którego użycie następuje pod wpływem uruchamianego ręcznie wyzwolenia ciśnienia gazu znajdującego się w zbiorniku gaśnicy lub w oddzielnym pojemniku. **Gaśnica proszkowa** - środkiem gaśniczym jest tu proszek gaśniczy.

Wyrzucany jest on pod ciśnieniem do strefy spalania. Działanie proszku polega na inhibicji procesu spalania (wychwytywanie rodników). Stosowane są dwa podstawowe rodzaje proszków węglanowe i fosforanowe. Proszek węglanowy stosowany jest przede wszystkim do gaszenia pożarów grup BC. Może przynosić jednak słabe efekty w gaszeniu pożarów grupy A. Ze względu na dodatkowe działanie izolujące proszku fosforanowego nadaje się on do gaszenia grup ABC. Proszek fosforanowy może przynosić słabsze efekty przy pożarach grupy BC. Stosowanie proszków gaśniczych także może zwiększać straty pożarowe. Jest to spowodowane m.in. stopniem rozdrobnienia i sposobem wyrzutu (ma działanie zbliżone do piaskowania i może powodować zacieranie współpracujących części maszyn) oraz rodzajem reakcji proszków fosforanowych (trwale przywiera do powierzchni metalowych).

Rysunek 1 Gaśnice proszkowe widok i przekrój

Gaśnica śniegowa - czynnikiem gaśniczym jest tu sprężony dwutlenek węgla, wyrzucany pod ciśnieniem z gaśnicy przez specjalną dyszę. Podstawowym działaniem tej gaśnicy jest działanie tłumiące (zmniejszenie stężenia tlenu w strefie spalania). Dodatkowo w niewielkim stopniu ma działanie chłodzące (temperatura strumienia wynosi ok. - 700C). Gaśnice tego typu mogą być używane do gaszenia pożarów grup BC. Gaszenie dwutlenkiem węgla przynosi najlepsze efekty w bardzo ograniczonych przestrzeniach o znikomej wentylacji (trzeba uzyskać stężenie min. 40% CO₂). Niska temperatura strumienia uszkadza tworzywa sztuczne.

UWAGA!!! Może też powodować urazy w postaci odmrożeń.

Rysunek 2 Gaśnice śniegowe widok i przekrój

Rysunek 3 Przykładowa etykieta z gaśnicy proszkowej

3.3.2. Rozmieszczenie urządzeń i sprzętu przeciwpożarowego

Przy doborze i rozmieszczeniu podręcznego sprzętu gaśniczego w budynku Urzędu Gminy uwzględniono przepisy Rozporządzenia [4] W szczególności uwzględniono następujące zasady:

co najmniej jedna jednostka masy środka gaśniczego 2kg lub 3dm³ zawartego w gaśnicach przypada na każde 100 m² powierzchni strefy pożarowej,

sprzęt gaśniczy umieszczony jest w miejscach łatwo dostępnych i widocznych,

sprzęt gaśniczy umieszczono w miejscach nie narażonych na uszkodzenia mechaniczne oraz działanie źródeł ciepła,

do sprzętu zapewniony jest dostęp o szerokości co najmniej 1m,

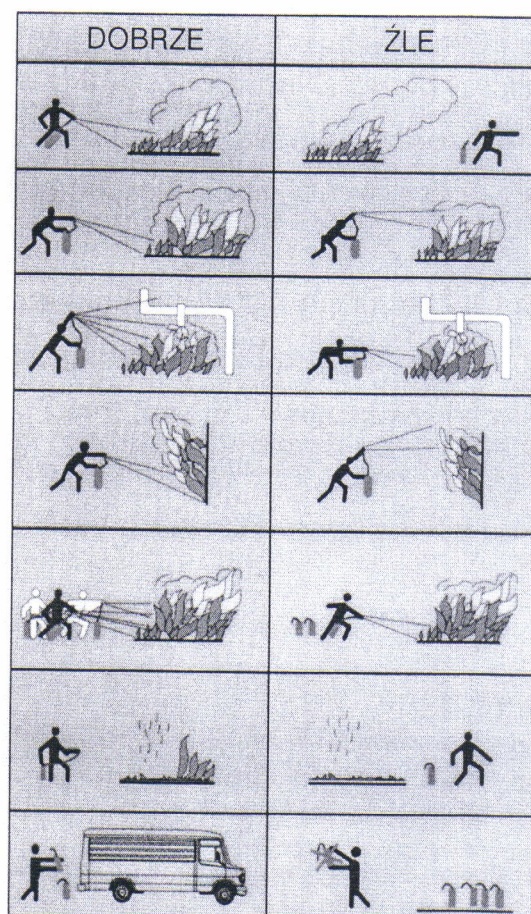
oznakowanie miejsc usytuowania sprzętu jest zgodne z Polską Normą PN-92/N-01256/01, odległość dojścia do sprzętu gaśniczego z dowolnego miejsca w obiekcie nie przekracza 30m

Dla wszystkich typów gaśnic zastosowanych w obiekcie ilości środka gaśniczego nie może być mniejsza niż 2kg (3dm³) – dopuszcza się według w/w parametrów wielkości gaśnic dostępne w handlu, posiadające świadectwo dopuszczenia do stosowania w ochronie przeciwpożarowej.

W strefach pożarowych zaliczonych do kategorii zagrożenia ludzi ZLIII na każde 100 m² powierzchni strefy pożarowej w budynku powinna przypadać jedna jednostka masy środka gaśniczego 2 kg (lub 3 dm³) zawartego w gaśnicach. Budynek wyposażony jest w 4 gaśnice proszkowych umieszczonych w ogólnodostępnych miejscach.

3.3.3. Sposób użycia gaśnicy

Gaś ogień w kierunku wiatru (z wiatrem)
Palące się powierzchnie gaś rozpoczynając od brzegu.
Požary substancji kapiących i płynnych gaś strumieniem skierowanym od góry do dołu
Požary ścian gaś strumieniem skierowanym od dołu do góry
Stosuj wystarczającą liczbę gaśnic - nigdy jedną po drugiej
Zwracaj uwagę na możliwość ponownego rozpalenia się ognia
Nigdy nie wieszaj gaśnic po ich użyciu na stałe miejsce

3.4. Oznakowanie urządzeń i sprzętu przeciwpożarowego

Gaśnice i urządzenia przeciwpożarowe należy odpowiednio oznakować. Ma to na celu lepsze zauważenie tego sprzętu oraz zorientowanie się z daleka o rodzaju umieszczonego w danym miejscu sprzętu. Oznakowanie to może również pomóc w dojściu do sprzętu gaśniczego w przypadku, gdy nie jest on bezpośrednio widoczny.

Do znakowania urządzeń przeciwpożarowych sprzętu przeciwpożarowego i uzupełniających stosuje się następujące tabliczki:

Nr	Znak	Znaczenie	Zastosowanie
----	------	-----------	--------------

		(nazwa) znaku	
PN-92/N-01256-02 Znaki bezpieczeństwa – ochrona przeciwpożarowa			
1.		Hydrant wewnętrzny	Znak ten stosowany jest na drzwiach szafki hydrantowej
2.		Gaśnica	Znak służy do oznakowania miejsc umieszczenia podręcznego sprzętu gaśniczego.
3.		Zestaw sprzętu pożarniczego	Znak ten stosowany jest dla uniknięcia podawania zestawu indywidualnych znaków określających sprzęt pożarniczy.
4.		Uruchamianie ręczne	Stosowany do wskazywania przycisku pożarowego lub ręcznego sterowania urządzeń gaśniczych (np. stałego urządzenia gaśniczego)
5.		Telefon do użycia w stanie zagrożenia	Znak wskazujący usytuowanie dostępnego telefonu przeznaczonego dla ostrzeżenia w przypadku zagrożenia pożarowego.
6.		Alarmowy sygnalizator akustyczny	Może on występować samodzielnie lub razem ze znakiem nr 4. Jeśli przycisk pożarowy uruchamia alarm dźwiękowy odbierany bezpośrednio przez osoby znajdujące się w obszarze zagrożenia.
7.	a) b) 	Kierunek do miejsca rozmieszczenia sprzętu pożarniczego lub urządzenia ostrzegającego	Znak ten jest stosowany łącznie ze znakami 4,5,6 dla wskazania kierunku do miejsca rozmieszczenia sprzętu pożarniczego lub urządzenia ostrzegającego.
8.		Palenie tytoniu zabronione	Do stosowania w miejscach, gdzie palenie tytoniu może być przyczyną zagrożenia pożarowego.
9.		Zakaz używania otwartego ognia – Palenie tytoniu zabronione	Do stosowania w miejscach, gdzie palenie tytoniu lub otwarty ogień mogą być przyczyną zagrożenia pożarowego.
10.		Nie zastawiać	Znak do stosowania w przypadkach, gdy ewentualna przeszkoda stanowiłaby szczególne niebezpieczeństwo (na drodze ewakuacyjnej, wyjściu

			ewakuacyjnym, przy dostępie do sprzętu pożarniczego itp.)
11.		Zakaz gaszenia wodą	Do stosowania we wszystkich przypadkach, kiedy użycie wody do gaszenia pożaru jest zabronione.
12.		Drabina pożarowa	Znak ten jest stosowany do oznaczenia drabiny trwale związanej z obiektem i przeznaczonej do działań ratowniczo – gaśniczych straży pożarnej.
Nr	Znak	Znaczenie (nazwa) znaku	Zastosowanie
13.		Niebezpieczeństwo wybuchu. Materiały wybuchowe.	Stosowany do wskazywania możliwości występowania atmosfery wybuchowej, gazów palnych lub materiałów wybuchowych.
14.		Niebezpieczeństwo pożaru – materiały łatwo zapalne	Do wskazywania obecności materiałów łatwo zapalnych.
15.		Niebezpieczeństwo pożaru – materiały utleniające	Do wskazywania obecności materiałów łatwo utleniających.

Znaki bezpieczeństwa i znaki dodatkowe

Lp	Znak	Znaczenie (nazwa) znaku	Zastosowanie
1		Przeciwpowózny wyłącznik prądu	W obiektach do oznaczenia wyłącznika odcinającego dopływ prądu do wszystkich obwodów z wyjątkiem obwodów zasilających instalacje, których funkcjonowanie jest niezbędne podczas pożaru.
2		Kurek główny instalacji gazowej	W obiektach do oznaczenia miejsca zainstalowania kurka głównego instalacji gazowej.
3		Hydrant zewnętrzny	Do oznaczenia miejsca hydrantu zewnętrznego, wodnego, pianowego, podziemnego lub nadziemnego; wielkości charakterystyczne hydrantu należy umieszczać na znaku dodatkowym.

4		Droga pożarowa	Do oznaczenia zewnętrznych dróg dojazdowych dla prowadzących akcję pożarniczą.
5		Drzwi przeciwpożarowe	Do oznaczenia drzwi znajdujących się w ścianach oddzielenia przeciwpożarowego.
6		Miejsce uruchamiania urządzenia gaśniczego	Do oznaczenia miejsc uruchamiania urządzenia gaśniczego w obiektach o dużym zagrożeniu pożarowym.
7		Miejsce zbiórki do ewakuacji	Do oznaczenia miejsca zgrupowania ludzi podczas ewakuacji.

3.5. PRZEGLĄDY I CZYNNOŚCI KONSERWACYJNE URZĄDZEŃ PRZECIWPOŻAROWYCH I GAŚNIC

Instalacje techniczne i urządzenia przeciwpożarowe w budynku należy poddawać okresowym przeglądom technicznym i konserwacji zgodnie z zasadami określonymi w Polskich Normach dotyczących urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic, w odnośnej dokumentacji techniczno-ruchowej oraz w instrukcjach obsługi. Przeglądy techniczne i czynności konserwacyjne powinny być przeprowadzane w okresach i w sposób zgodny z instrukcją ustaloną przez producenta, nie rzadziej jednak niż raz w roku. **Za przeprowadzenie (zlecenie) okresowej kontroli sprzętu gaśniczego i urządzeń odpowiedzialny jest Zarządzający Obiektem lub osoba zajmująca się w Gminie sprawami ppoż.** Konserwacje i naprawę sprzętu powinny przeprowadzać osoby posiadające odpowiednie przeszkolenie oraz kwalifikacje. Przeglądy, które dotyczą instalacji znajdujących się w budynku zostały zapisane pogrubioną czcionką.

W szczególności należy pamiętać o:

- badaniu oporności izolacji instalacji elektrycznej i badanie instalacji elektrycznej w zakresie ochrony przeciwporażeniowej i oporności izolacji - przeprowadzić co najmniej 1 raz na 5 lat (Ustawa Prawo Budowlane),
- czyszczeniu przewodów wentylacyjnych w obiekcie - należy przeprowadzać co najmniej jeden raz w roku jeżeli większa częstotliwość nie wynika z warunków użytkowania,
- konserwacji, przeglądzie technicznym oraz remoncie podręcznego sprzętu gaśniczego - należy przeprowadzać zgodnie z zaleceniami producenta, nie rzadziej jednak niż jeden raz w roku,

próbie ciśnieniowej węży stanowiące wyposażenie hydrantów wewnętrznych - raz na 5 lat,

3.6. Przegląd gaśnic

Producent określa co wchodzi w zakres przeglądów i konserwacji. Osoba, która dokonuje przeglądu i konserwacji gaśnic powinna przeprowadzić czynności wymienione poniżej.

3.6.1. Instrukcja przeglądu – konserwacji gaśnicy proszkowej typu "x" z manometrem

Wykonując zewnętrzne oględziny gaśnicy - sprawdzić czy:

plomba i zawleczka nie zostały uszkodzone,

gaśnica nie jest uszkodzona mechanicznie,

nie ma miejsc skorodowanych na zbiorniku,

pyszczyk wylotowy lub wąż są drożne,

posiada czytelną i właściwą etykietę oraz kontrolkę,

wskaźnik ciśnienia znajduje się na polu zielonym (dla 20°C ciśnienie 1,5 MPa)

Nakleić kontrolkę z datą następnego przeglądu. W gaśnicach posiadających wąż z prądownicą sprawdzamy stan techniczny węża, drożność i trwałość połączeń. W gaśnicach o pojemności zbiornika powyżej 6 dm³ sprawdzamy ważność jego legalizacji.

3.7. Instalacja elektryczna

Co najmniej raz na 5 lat należy sprawdzić stan sprawności połączeń, osprzętu, zabezpieczeń i środków ochrony od porażeń, oporności izolacji przewodów oraz uziemień instalacji.

ROZDZIAŁ IV

4. Sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia:

4.1 Potencjalne źródła powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia

Źródłami pożaru w budynku mogą być:

1. Stany awaryjne urządzeń elektrycznych i elektronicznych:
 - zwarcia
 - przeciążenia
 - przepięcia.
1. Stany awaryjne urządzeń technologicznych, w których są przechowywane, przerabiane lub stosowane materiały palne, a w szczególności ciecze i gazy palne.
2. Nieprzestrzeganie wymagań ochrony ppoż. wymienionych w instrukcjach technologiczno-ruchowych.
3. Brak nadzoru i konserwacji urządzeń i instalacji elektrycznych, wentylacyjnych i klimatyzacyjnych, uziemiających, odgromowych i zabezpieczających.
6. Nieprzestrzeganie przepisów ppoż.
7. Zaproszenie ognia przez użytkowników obiektu.
8. Zaproszenie ognia podczas prowadzenia prac pożarowo niebezpiecznych.
9. Umyślne podpalenie.

4.2 . Drogi rozprzestrzeniania się pożaru

1. W kierunku poziomym pożar rozprzestrzenia się wzdłuż ciągów komunikacyjnych na poszczególnych kondygnacjach.
2. W kierunku pionowym pożar rozprzestrzenia się poprzez:
 - oknami po elewacji budynku,
 - kanałami wentylacji.
 - Po przepustach instalacyjnych
4. Pożar może rozprzestrzeniać się również poprzez systemy połączeń technologicznych między pomieszczeniami.

Wśród przyczyn rozprzestrzeniania się pożarów, a tym samym powodowania strat pożarowych, są nie tylko techniczne warunki budowlane i składowania, ale również:

- zbyt późne zauważenie pożaru (z powodu braku dozoru lub niesumiennego wypełniania obowiązków pracowniczych),
- zbyt późne powiadomienie o pożarze Państwowej Straży Pożarnej (z powodu zaniedbania lub braku telefonu na miejscu wypadku),
- nieumiejętne działanie ratowniczo-gaśnicze prowadzone przez pracowników.

Zamieszczone niżej wskazania powinny ułatwić prowadzenie instruktażu i szkolenia w ramach bhp jak i przeciwpożarowego szkolenia podstawowego zatrudnionych na stałe lub sezonowo pracowników.

Moralnym i ustawowym obowiązkiem każdego pracownika jest czynnie pomagać w akcji ratowniczo-gaśniczej podczas pożaru.

4.3. Alarmowanie

W celu podjęcia skutecznych działań ratowniczo-gaśniczych jest wczesne wykrycie miejsca powstania pożaru przez pracowników w godzinach pracy lub służby dozoru po godzinach pracy, a przez to obowiązek i możliwość natychmiastowego powiadomienia straży pożarnej o powstałym pożarze. Dozór ten powinien po godzinach pracy czynić obchód nadzorowanych obiektów.

W przypadku zauważenia pożaru (nawet dymu), powstałego na własnej działce lub sąsiedniej, należy zachować spokój, nie wywoływać paniki, w obiektach płonących wyłączyć dopływ prądu elektrycznego (gazu), bezzwłocznie zaalarmować pracowników okrzykiem „PALI SIĘ”!

Równocześnie z najbliższego telefonu należy zawiadomić:

- straż pożarną
- zarządcę obiektu

W razie potrzeby należy również powiadomić:

- pogotowie ratunkowe
- zakład energetyczny

Wykaz telefonów alarmowych i osób, które należy zawiadomić o pożarze, powinien być umieszczony przy każdym aparacie telefonicznym.

Przy telefonicznym alarmowaniu straży pożarnej należy wykonać następujące czynności: podnieść słuchawkę, wykręcić numer straży pożarnej, a po zgłoszeniu się dyżurującego strażaka spokojnym i wyraźnym głosem podać:

- gdzie powstało zdarzenie – dokładny adres, nazwę obiektu, piętro;
- co się pali lub jakie jest inne zagrożenie – np. palą się szafy w pomieszczeniu szatni;
- numer telefonu, z którego się mówi oraz swoje imię i nazwisko.

UWAGA: odłożyć słuchawkę dopiero po otrzymaniu odpowiedzi, że straż pożarna przyjęła zgłoszenie. Odczekać chwilę przy telefonie na ewentualne sprawdzenie zgłoszenia.

Na widocznym miejscach należy umieścić instrukcję postępowania na wypadek powstania pożaru wraz z wykazem telefonów alarmowych i zapoznać z nią wszystkich pracowników.

4.4. Wstrzymanie pracy

Po zauważeniu pożaru należy niezwłocznie zarządzić alarm dla całej załogi zatrudnionej w budynku.

Pracownicy zatrudnieni wewnątrz lub na zewnątrz obiektu przerywają prace oraz:

- unieruchamiają urządzenia technologiczne w obrębie pożaru przez wyłączenie dopływu energii elektrycznej, gazu,
- biegną na miejsce wyznaczone jako punkt ewakuacyjny na zewnątrz.

Pracownicy w miarę możliwości wyprowadzają pojazdy z pobliża zagrożonego obiektu i ustawiają pojazdy w bezpiecznej odległości, najlepiej od strony nawietrznej, aby iskry lub płonące zagwie nie padały na środki transportu.

Cała załoga podporządkowuje się kierującemu działaniami ratowniczo-gaśniczymi i wykonuje jego rozkazy.

4.5. Gaszenie

Pracownicy, którzy nie biorą udziału w alarmowaniu, przystępują do likwidacji ognia, posługując się znajdującym się najbliżej miejsca pożaru sprzętem gaśniczym i środkami gaśniczymi, oraz przystępują do niesienia pomocy osobom zagrożonym.

Akcją ratowniczo gaśniczą do czasu przybycia straży pożarnej kieruje Wójt lub osoba, która samorzutnie objęła kierownictwo. Osoba kierująca działaniami ratowniczo- gaśniczymi powinna wystawić przed budynkiem lub przed bramą wjazdową „pilota”, którego zadaniem jest udzielenie przybyłej straży pożarnej informacji dotyczących:

- źródła pożaru
- punktu czerpania wody (hydranty, zbiornik wodny)
- obiektów niebezpiecznych pod względem wybuchu i pożaru
- zagrożonych osób
- głównego wyłącznika prądu
- oraz innych informacji żądanych przez dowódcę z PSP.

Po przybyciu straży pożarnej osoba dotychczas kierująca działaniami ratowniczo-gaśniczymi obowiązana jest podporządkować się dowódcy z PSP i poinformować go o stanie zagrożenia pożarowego i wydanych zarządzeniach.

Wszyscy pracownicy zatrudnieni w zakładzie muszą się podporządkować kierownikowi działań ratowniczo-gaśniczych, a następnie dowódcy straży pożarnej.

Pracownicy obiektu w którym powstał pożar, powinni natychmiast przybyć na miejsce zdarzenia i brać czynny udział w akcji gaśniczej lub ewakuacyjnej.

Pracownikom nie wolno samowolnie oddalać się z miejsca pożaru bez zgody przełożonego, jeżeli pozostanie na miejscu nie zagraża ich życiu.

Sprzęt pożarniczy używany w czasie działań gaśniczych należy po ich zakończeniu odnieść na właściwe miejsce. Rozładowane gaśnice należy poddać konserwacji zawiadamiając o tym konserwatora sprzętu pożarniczego.

4.6. Zasady ewakuacji osób i mienia z obiektu

Ewakuację ludzi z zakładu lub jego części zarządza się w przypadku powstania zdarzenia, którego rozmiary wskazują na możliwość zagrożenia zdrowia lub życia osób znajdujących się w obiekcie. Za takie zdarzenie należy uznać:

- pożar powstały w pomieszczeniach, w których stosowane są materiały łatwo zapalne, z uwagi na możliwość szybkiego rozprzestrzenienia się pożaru,
- pożar, w wyniku którego wydzielają się substancje toksyczne lub powstaje duże zadymienie,
- pożar, który powstał w pobliżu klatki schodowej lub przejść na inne kondygnacje i w wyniku dalszego rozwoju może uniemożliwić ewakuację,
- pożar, którego nie udało się ugasić podręcznym sprzętem gaśniczym,
- każde inne niż pożar zdarzenie stanowiące zagrożenie dla konstrukcji budynku lub zagrażające zdrowiu lub życiu.

W sytuacji wystąpienia zagrożenia, które powoduje konieczność przeprowadzenia ewakuacji osób i mienia z obiektu, decyzję o jej podjęciu wydaje uprawniona osoba, odpowiedzialna za bezpieczeństwo w obiekcie. Decyzja ta w szczególności musi zawierać informacje o zakresie ewakuacji, liczbie osób przewidzianych do ewakuacji, sposobach i kolejności opuszczania obiektu, a także musi określać drogi ruchu i rejon dla gromadzenia ewakuowanych osób i mienia.

W sytuacji, gdy zostanie podjęta decyzja o ewakuacji osób z obiektu, należy podjąć następujące działania:

1. Natychmiast powiadomić wszystkie osoby przebywające w obiekcie o powstaniu i charakterze zagrożenia oraz konieczności przeprowadzenia ewakuacji. Nie dopuścić do powstania paniki. Do powiadomienia należy wykorzystać dostępne środki łączności i alarmowania (w zależności od sytuacji i zakresu prowadzonej ewakuacji wykorzystywać środki i sposoby ogłaszania alarmu o niebezpieczeństwie).

Za powiadomienie pracowników i interesantów odpowiedzialne jest kierownictwo Urzędu (lub osoby zastępujące ich w pełnieniu obowiązków), znajdujący się na terenie objętym ewakuacją;

2. W pierwszej kolejności należy ewakuować osoby z tych pomieszczeń, w których powstał pożar lub które znajdują się na drodze rozprzestrzeniania się ognia, oraz pomieszczeń z których wyjście lub dotarcie do bezpiecznych dróg ewakuacji może zostać odcięte przez pożar, zadymienie itp. zagrożenia. Pojedyncze osoby lub strumień ludzi należy kierować najkrótszą drogą do najbliższej klatki schodowej lub wyjścia prowadzącego bezpośrednio na zewnątrz obiektu, zgodnie z umieszczonymi w obiekcie znakami ewakuacyjnymi .
Przemieszczanie ludzi z kondygnacji bezpośrednio zagrożonej do strefy bezpiecznej powinno odbywać się w taki sposób, aby uniknąć nadmiernego przepełnienia dróg ewakuacyjnych.
3. Należy dążyć do tego, aby wśród ewakuowanych w pierwszej kolejności były osoby o ograniczonej (z różnych względów) zdolności poruszania się, natomiast zamykać strumień powinny osoby, które mogą poruszać się o własnych siłach.
4. W przypadku odcięcia przez pożar pojedynczych osób lub grup, od drogi lub wyjść ewakuacyjnych, należy niezwłocznie powiadomić dostępnymi środkami np. telefonicznie, kierującego akcją ewakuacyjną. Osoby odcięte od dróg wyjścia, a znajdujące się w strefie zagrożenia należy zebrać w pomieszczeniu najbardziej oddalonym od źródła zagrożenia, i w miarę posiadanych środków i istniejących warunków ewakuować z zewnątrz, przy pomocy sprzętu ratowniczego przybyłych jednostek Państwowej Straży Pożarnej lub innych jednostek ratowniczych.
5. Przy silnym zadymieniu dróg ewakuacyjnych należy poruszać się w pozycji pochylonej, starając się trzymać głowę jak najniżej, ze względu na mniejsze zadymienie panujące w dolnych partiach pomieszczeń i korytarzy, a drogi oddechowe należy w miarę możliwości zasłaniać wilgotną chustką itp. – sposób ten ułatwia oddychanie. Podczas ruchu przez mocno zadymione odcinki dróg ewakuacyjnych należy poruszać się wzdłuż ścian, aby nie stracić orientacji co do kierunku ruchu.
6. Po zakończeniu ewakuacji osób należy sprawdzić, jeżeli istnieje taka możliwość (np. na podstawie informacji współpracowników), czy wszyscy ludzie opuścili poszczególne pomieszczenia budynku.
Przy niezgodności stanu osobowego ludzi ewakuowanych z przypuszczalną ilością osób przebywających w obiekcie przed ogłoszeniem ewakuacji, należy fakt ten natychmiast

zgłosić jednostkom ratowniczym przybyłym na miejsce akcji, w celu ponownego sprawdzenia pomieszczeń.

7. W przypadku przybycia Państwowej Straży Pożarnej w trakcie akcji ewakuacyjnej, osoba kierująca jej przebiegiem zobowiązana jest do złożenia krótkiej informacji o przebiegu akcji, a następnie podporządkowania się dowódcy przybyłej jednostki ratowniczej.

W sytuacji, gdy zostanie podjęta decyzja o ewakuacji mienia z obiektu, należy kierować się następującymi zasadami:

1. Ewakuacja mienia nie może odbywać się kosztem sił i środków niezbędnych do ewakuacji i ratowania ludzi.
2. Decyzję o ewakuacji mienia podejmuje kierujący akcją lub Starosta organizujący ewakuację, gdy:
 - mienie dużej wartości jest bezpośrednio zagrożone i jest to jedyny sposób jego uratowania;
 - mienie utrudnia dostęp do źródła zagrożenia lub umożliwia jego rozprzestrzenianie się.
3. Ewakuację mienia należy rozpocząć od:
 - najcenniejszego sprzętu i urządzeń, dokumentacji i przedmiotów;
 - środków płatniczych i ważnej dokumentacji;
 - materiałów i substancji niebezpiecznych pożarowo (np. ciecze palne, butle z gazami palnymi).
4. Do demontażu i ewakuacji mienia w bezpieczne miejsce oraz zabezpieczenia przed zniszczeniem lub kradzieżą należy wykorzystać:
 - wszystkich sprawnych fizycznie pracowników;
 - sprzęt służący do ewakuacji mienia oraz środki służące jego zabezpieczeniu, będące na wyposażeniu obiektu;
 - sprzęt przybyłych na miejsce jednostek ratowniczych z zewnątrz.
5. Do akcji ratowniczo-gaśniczej podczas pożarów obiektów chętnie włączają się osoby postronne, dlatego do każdego pożaru należy wezwać policję w celu zorganizowania służby porządkowej zabezpieczającej przedmioty wartościowe przed kradzieżami.

W celu zapewnienia warunków bezpiecznej ewakuacji ludzi z obiektu zabrania się:

- składowania materiałów palnych na drogach komunikacji ogólnej,
- ustawiania na schodach, korytarzach i w przejściach jakichkolwiek przedmiotów utrudniających ewakuację,

- zamykania drzwi ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe otwarcie,
- uniemożliwiania lub ograniczania dostępu do wyjść ewakuacyjnych,
- stosowania na drogach komunikacji ogólnej, służących celom ewakuacji palnych elementów wystroju wnętrz; okładziny ścienne powinny spełniać wymagania dla elementów nie rozprzestrzeniających ognia,
- stosowania łatwo zapalnych wykładzin podłogowych na drogach służących celom ewakuacyjnym,
- prowadzenia instalacji zawierających media palne wzdłuż dróg ewakuacyjnych,
- prowadzenia przewodów, którymi przepływają media palne, przecinających drogi ewakuacyjne, bez płaszczy osłonowych,
- zmian organizacji ruchu osobowego i systemu dostępu do pomieszczeń bez uwzględnienia wymagań ewakuacyjnych.

4.7. Drogi ewakuacyjne w budynku

Jednym z najważniejszych obowiązków właściciela jest zapewnienie sprawnej i bezpiecznej ewakuacji osób i mienia z zarządzanego Obiektu w przypadku zaistnienia zagrożenia. Obowiązek ten nałożony jest przez przepisy z zakresu ochrony przeciwpożarowej, natomiast przepisy budowlane określają techniczne warunki budynków i znajdujących się wewnątrz nich dróg ewakuacyjnych, czyli korytarzy, przejść, drzwi, klatek schodowych, itp. Wypełnienie tych obowiązków polega przede wszystkim na:

zapewnieniu odpowiedniej szerokości drzwi, korytarzy i schodów,

zapewnieniu odpowiedniej długości dojsć i przejść ewakuacyjnych poprzez odpowiednie wyznaczenie dróg ewakuacyjnych lub zastosowanie odpowiednich urządzeń i rozwiązań budowlanych (drzwi i przegrody przeciwpożarowe, itp.),

stosowaniu na drogach ewakuacyjnych niepalnych wykładzin podłogowych oraz okładzin ściennych,

zapewnieniu stałej drożności wszystkich dróg ewakuacyjnych i przejść oraz możliwości szybkiego otworzenia wszystkich drzwi na drogach ewakuacyjnych,

zapewnienie odpowiedniego oświetlenia dróg ewakuacyjnych pozwalającego na ewakuację w warunkach ograniczonej widoczności (lekkie zadymienie, odłączenie normalnego oświetlenia elektrycznego, itp.),

oznakowanie wszystkich dróg ewakuacyjnych zgodnie z obowiązującymi normami oraz w sposób jednoznacznie określający kierunki ewakuacji,

oznakowanie w sposób dobrze widoczny wszelkich przeszkód i utrudnień na drogach ewakuacyjnych (filary, występy murów, niskie stropy, pochylnie, progi, itp.),

4.8. Oznakowanie dróg ewakuacyjnych w obiekcie

Drogi ewakuacyjne powinny być odpowiednio oznakowane. Ma to na celu jednoznaczne wskazanie osobom opuszczającym budynek najkrótszej drogi do wyjścia. Oznakowanie to ma również na celu uprzedzenie osób ewakuowanych o ewentualnych przeszkodach lub utrudnieniach na drodze ewakuacyjnej. Pomaga ono też w dojściu do urządzeń ewakuacyjnych.

4.8.1. Rodzaje oznakowania ewakuacyjnego

W zależności od pomieszczeń i oświetlenia drogi ewakuacyjne można oznakowywać:

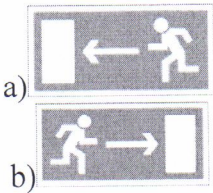
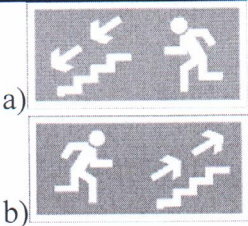
1. **znakami ewakuacyjnymi fotoluminescencyjnymi** - powinny być stosowane tam gdzie, funkcjonuje oświetlenie dzienne i/lub elektryczne podstawowe, oświetlające te znaki w czasie wystarczającym do dostarczenia materiałom fotoluminescencyjnym niezbędnej energii,
2. **znakami ewakuacyjnymi podświetlanymi** – powinny być stosowane tam, gdzie pomieszczenia lub drogi ewakuacyjne nie są oświetlone światłem dziennym lub sztucznym przez długie okresy i materiały fotoluminescencyjne nie mogą się naładować, a mianowicie:
 - a. tam, gdzie drogi ewakuacyjne nie mogą być okresowo oświetlone z powodu braku instalacji elektrycznej,
 - b. tam, gdzie drogi ewakuacyjne lub ich części nie są oświetlone przez światło dzienne.

Podstawową zasadą rozmieszczania znaków ewakuacyjnych na drodze ewakuacyjnej jest, ażeby z każdego miejsca na drodze ewakuacyjnej, w którym może pojawić się wątpliwość, co do kierunku ewakuacji powinien być widoczny znak ewakuacyjny. Przy rozmieszczaniu znaków ewakuacyjnych należy zwrócić uwagę na ich usytuowanie w stosunku do źródeł światła. Należy dążyć do umieszczania znaków ewakuacyjnych możliwie blisko źródeł światła w celu zapewnienia ich dostatecznej luminescencji. Informacyjne i pożarnicze znaki bezpieczeństwa należy stosować w sposób umożliwiający ich natychmiastowe dostrzeżenie. Zaleca się ich stosowanie prostopadłe do kierunku ruchu człowieka.

1.8.2. Symbole oraz lokalizacja znaków ewakuacyjnych na drodze ewakuacyjnej

Nr	Znak ewakuacyjny	Znaczenie (nazwa) znaku ewakuacyjnego	Zastosowanie
PN-92/N-01256-02 Znaki bezpieczeństwa – ewakuacja			

1.		Wyjście ewakuacyjne	Znak do oznakowania następujących drzwi, przegradzających ustaloną drogę ewakuacji ludzi: wyjść ewakuacyjnych z pomieszczeń w których wymagane są co najmniej dwa takie wyjścia. wyjść prowadzących z budynku, innego Szkoły budowlanego oraz terenu – na zewnątrz. Wyjść prowadzących do innej strefy pożarowej, w tym na obudowaną i zamkniętą drzwiami klatkę schodową, w budynku o wysokości ponad 25m. Wymieniony znak powinien być umieszczony bezpośrednio nad drzwiami. Gdy wyjście prowadzi przez przedsionek dotyczy to drzwi przedsionka.
2.	 a) b) c)	Kierunek drogi ewakuacyjnej	Znak wskazuje kierunek do wyjścia, które może być wykorzystane w przypadku zagrożenia. Strzałka a) – do samodzielnego stosowania Strzałki b) c) – do stosowania z innymi znakami
3.	 a) b)	Drzwi ewakuacyjne	Znak ten powinien być stosowany wraz ze znakiem „kierunek drogi ewakuacyjnej” (pn.2 b,c) do oznakowania drzwi przegradzających ustaloną drogę ewakuacji, nie wymienioną w pn. 1 w tym także drzwi wyjściowych z przedsionka.
4.		Przesunąć w celu otwarcia	Znak stosowany łącznie ze znakami z pn.3 na przesuwnych drzwiach wyjścia ewakuacyjnego, jeśli są one dozwolone. Strzałka powinna wskazywać kierunek otwierania drzwi przesuwnych.
5.		Pchać aby otworzyć	Znaki stosowane łącznie ze znakami z pn.3 na drzwiach wyjścia ewakuacyjnego, jeśli są one dozwolone. Strzałka powinna wskazywać kierunek otwierania drzwi. Zazwyczaj stosuje się je na drzwiach, które otwierają się w sposób inny niż przewidują przepisy (z pomieszczeń na zewnątrz).
6.		Ciągnąć aby otworzyć	

7.		Kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej	Znaki te umieszcza się w miejscach w których kierunek ewakuacji może budzić wątpliwości: gdy nie widoczny jest znak „Wyjście ewakuacyjne” lub znak „drzwi ewakuacyjne” gdy widoczny jest więcej niż jeden taki znak, a ludzie – zgodnie z planem ewakuacji powinni przemieszczać się tylko w kierunku jednego z nich. Znaki te umieszcza się na ścianach na wysokości ok. 150cm, lub nad drogą ewakuacyjną na wysokości 200cm tam gdzie jest to możliwe prostopadłe do kierunku przemieszczania się informowanych ludzi.
8.		Kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej schodami w dół, schodami w górę	Kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej schodami w dół, schodami w górę.
9.		Stłuc aby uzyskać dostęp	Znak ten stosuje się w razie uzasadnionej potrzeby: w miejscu, gdzie jest niezbędne stłuczenie szyby dla uzyskania dostępu do klucza lub systemu otwarcia. gdy niezbędne jest rozbicie przeszkody dla uzyskania wyjścia.

4.9. Warunki ewakuacji

Budynek kwalifikuje się do kategorii ZL III zagrożenia ludzi. W budynku nie występuje pomieszczenie, w których może przebywać do 50 osób.

W budynku w okresie największego natężenia ruchu mogą przebywać max ok. 50 osób. Długość przejść ewakuacyjnych nie przekracza 40 m. Ewakuacja po ogłoszeniu alarmu odbywać będzie się 2 głównymi wyjściami ewakuacyjnymi. Z pietra poprzez klatkę schodową na poziom parteru. Aby ewakuacja przebiegła sprawnie konieczne jest jej przeprowadzanie przy wykorzystaniu wszystkich wyjść ewakuacyjnych. Należy zapewnić dostępność kluczy do wyjść ewakuacyjnych, które w normalnym trybie nie są dostępne. Drogi ewakuacyjne należy oznakować znakami ewakuacyjnymi zgodnie z PN 92/N-01256/02. W pierwszej kolejności należy ewakuować osoby z tych pomieszczeń, w których powstał pożar lub, które znajdują się na drodze rozprzestrzeniania się ognia oraz z pomieszczeń z których

wyjście lub dotarcie do bezpiecznych dróg ewakuacyjnych może zostać odcięte przez pożar lub zadymienie. Należy dążyć też do tego, aby wśród ewakuowanych w pierwszej kolejności były osoby o ograniczonej (z różnych względów) zdolności poruszania się. Natomiast zamykać strumień ruchu powinny osoby, które mogą poruszać się o własnych siłach.

4.10. Instrukcja postępowania na wypadek powstania pożaru lub innego zagrożenia – wskazania dla pracowników

1. Każdy pracownik w przypadku zauważenia pożaru lub innego miejscowego zagrożenia zobowiązany jest do podjęcia działań zgodnie z procedurą :

- powiadamia kierownictwo Urzędu Gminy o powstałym zdarzeniu .
- informuje – ostrzega nie wywołując paniki , osoby znajdujące się w bezpośrednim niebezpieczeństwie
- upewnia się , czy o zdarzeniu powiadomiona została ochrona obiektu
- podporządkowuje się poleceniom przełożonych lub kierownikowi akcji gaśniczo – ratowniczej .

2. Zarządzający – kierownik akcji gaśniczo - ratowniczej:

- dokonuje oceny sytuacji
- współpracuje z specjalistami branży elektrycznej , itp.
- **powiadamia straż pożarną**
- Deleguje osobę lub osoby spośród swoich pracowników do określenia strefy zagrożenia , jej wyznaczenia oraz podjęcia właściwych działań zmierzających do ograniczenia skutków zdarzenia (gaszenie pożaru podręcznym sprzętem gaśniczym , wyłączeniu dopływu prądu do miejsca zdarzenia itp.)
- Organizuje oraz kieruje ewakuacją swoich pracowników w przypadku jej ogłoszenia
- Określa zakres i sposób ewakuacji mienia
- Wyznacza osoby do ochrony zgromadzonego mienia na zewnątrz budynku

3. Ochrona obiektu (w porze nocnej) :

- dokonuje oceny sytuacji
- powiadamia Państwową Straż Pożarną tel. **998** , Pogotowie Ratunkowe tel. **999** oraz Policję tel. **997**
- otwiera bramy wjazdowe do zakładu
- otwiera drzwi prowadzące na zewnątrz budynku , służące do ewakuacji (na wypadek ogłoszenia ewakuacji ludzi i mienia)

- wyłącza wyłącznikiem głównym dopływ energii elektrycznej
- wprowadza i informuje o zdarzeniu oraz zakresie podjętych działań służby ratownicze – podaje informacje o zakresie ewakuacji
- informuje o miejscach poboru wody przeciwpożarowej
- podejmuje ewentualną akcję gaśniczo – ratowniczą

4. Pracownicy:

- przerywają pracę – wyłączają urządzenia
- podporządkowują się poleceniom Kierownictwa Urzędu lub osoby imiennie upoważnionej
- wyłączają odbiorniki energii elektrycznej
- zamykają okna
- przygotowują mienie do ewentualnej ewakuacji
- wykonują inne zadania polecane przez kierownika akcji gaśniczo - ratowniczej

4.11. Zabezpieczenie pogorzeliska

Właściciel, zarządca, użytkownik obiektu jest odpowiedzialny za:

- zabezpieczenie miejsca pożaru i wystawienie posterunku na pogorzelisku aby zapobiec powstaniu wtórnego pożaru
- przystąpienie do uporządkowania pogorzeliska po uzgodnieniu z policją i po zakończeniu działalności komisji powołanej dla ustalenia okoliczności i przyczyn powstania i rozprzestrzeniania się pożaru

ROZDZIAŁ V

5.Sposoby wykonywania prac niebezpiecznych pod względem pożarowym:

Pod pojęciem prac niebezpiecznych pożarowo należy rozumieć wszelkie prace, nie przewidziane instrukcją technologiczną lub poza wyznaczonymi do tego celu miejscami jak:

- prace remontowo-budowlane związane z użyciem ognia otwartego, prowadzone wewnątrz obiektu i na przyległym do nich terenie, gdzie występują materiały palne lub które posiadają konstrukcję palną;
- prace związane ze stosowaniem gazów, cieczy i płynów palnych i wybuchowych;
- wszelkie prace remontowo-budowlane prowadzone w strefach zagrożonych wybuchem.

Do prac takich należy zaliczyć w szczególności:

- wszelkie prace z otwartym ogniem, podczas których występuje iskrzenie lub nagrzewanie, np.:
 - spawanie, ciecie gazowe i elektryczne;
 - podgrzewanie instalacji, urządzeń i zaworów z substancjami palnymi;
 - rozniecanie ognisk;
- wszelkie prace związane ze stosowaniem gazów, cieczy i płynów przy których mogą powstać mieszaniny wybuchowe:
 - przygotowanie do stosowania gazów, płynów i cieczy;
 - stosowanie tych płynów i cieczy do malowania, lakierowania, klejenia, mycia, nasycania;
 - suszenie materiałów i substancji palnych;
 - usuwanie pozostałości tych substancji ze stanowisk pracy.

Podczas normalnego toku pracy i charakteru obiektu nie przewiduje się prowadzenia prac pożarowo- niebezpiecznych w na terenie obiektu.

Prace niebezpieczne pod względem pożarowym na terenie obiektu mogą być prowadzone w przypadkach w/w tj. podczas przewidzianych remontów obiektu lub w przypadkach awarii np. centralne ogrzewanie , urządzeń technologicznych itp.

W przypadku gdy takie prace będą prowadzone, przed rozpoczęciem prac niebezpiecznych pod względem pożarowym, mogących powodować niebezpieczeństwo powstania pożaru lub wybuchu właściciel obiektu jest obowiązany:

- 1) ocenić zagrożenie pożarowe w miejscu, w którym będą wykonywane;

- 2) ustalić rodzaj przedsięwzięć mających na celu niedopuszczenie do powstania i rozprzestrzenienia się pożaru lub wybuchu;
- 3) wskazać osoby odpowiedzialne za odpowiednie przygotowanie miejsca pracy, za przebieg oraz zabezpieczenie miejsca po zakończeniu pracy;
- 4) zapewnić wykonywanie prac wyłącznie przez osoby do tego uprawnione, posiadające odpowiednie kwalifikacje;
- 5) zaznajomić osoby wykonujące prace z zagrożeniami pożarowymi występującymi w rejonie wykonywania prac oraz z przedsięwzięciami mającymi na celu niedopuszczenie do powstania pożaru lub wybuchu.

Przy wykonywaniu prac niebezpiecznych pod względem pożarowym należy:

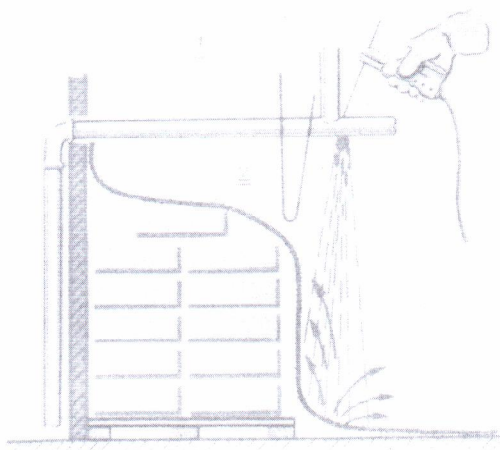
- 1) zabezpieczyć przed zapaleniem materiały palne występujące w miejscu wykonywania prac oraz w rejonach przyległych, w tym również elementy konstrukcji budynku i znajdujące się w nim instalacje technicznych;
- 2) prowadzić prace niebezpieczne pod względem pożarowym w pomieszczeniach (urządzeniach zagrożonych wybuchem lub w pomieszczeniach, w których wcześniej wykonywano inne prace związane z użyciem łatwo palnych cieczy lub palnych gazów, jedynie wtedy, gdy stężenie par cieczy lub gazów w mieszaninie z powietrzem w miejscu wykonywania prac nie przekracza 10% ich dolnej granicy wybuchowości;
- 3) mieć w miejscu wykonywania prac sprzęt umożliwiający likwidację wszelkich źródeł pożaru;
- 4) po zakończeniu prac poddać kontroli miejsce, w którym prace były wykonywane, oraz rejon przyległy;
- 5) używać do wykonywania prac wyłącznie sprzętu sprawnego technicznie i zabezpieczonego przed możliwością wywołania pożaru.

W związku z powyższym w przypadku wykonywania prac niebezpiecznych pod względem pożarowym decyzją właściciela zakładu wprowadza się instrukcję zabezpieczenia prac niebezpiecznych pożarowo na terenie obiektu (stanowiącą Załącznik 3 do Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego).

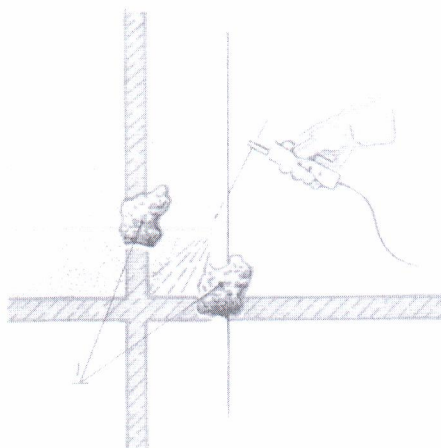
1. Niniejsza Instrukcja ma na celu określenie obowiązków i odpowiedzialności pracowników za zapewnienie bezpieczeństwa pożarowego przy wykonywaniu prac niebezpiecznych pod względem pożarowym oraz określenie zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego prac, o których mowa.

2. Do przestrzegania postanowień Instrukcji zobowiązani są wszyscy uczestniczący bezpośrednio lub pośrednio w wykonywaniu prac niebezpiecznych pod względem pożarowym, pracownicy nadzorujący przebieg
3. tych prac oraz użytkownicy obiektu (pomieszczeń, terenu), gdzie prace są prowadzone.
4. Postanowienia Instrukcji obowiązują także wszystkich pracowników przedsiębiorstw i firm zewnętrznych (osób prawnych i fizycznych) znajdujących się na terenie obiektu.
5. Obowiązek zapoznania pracowników oraz firm, o których mowa w z treścią Instrukcji należy do kierowników komórek organizacyjnych zatrudniających tych pracowników i zawierających umowy dotyczące wykonywania prac niebezpiecznych pod względem pożarowym. Postanowienia niniejszej Instrukcji powinny stanowić integralną część umów dotyczących w/w prac.
6. Postanowienia zawarte w Instrukcji nie naruszają przepisów szczegółowych, dotyczących ochrony przeciwpożarowej oraz innych przepisów i aktów normatywnych.

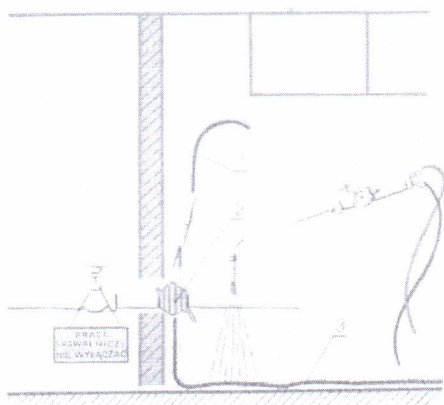
Poniżej podano przykłady zabezpieczenia pożarowego prac pożarowo-niebezpiecznych.

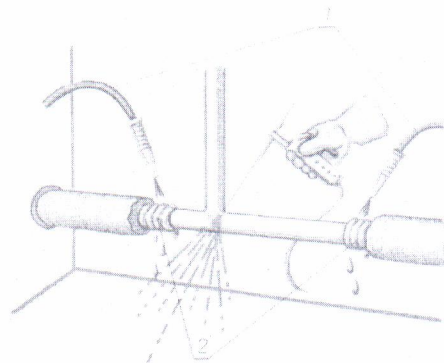
Rys.1. Materiały palne, których nie można odsunąć poza zasięg rozprysków spawalniczych osłaniamy w sposób gwarantujący bezpieczeństwo: 1-ekran z blachy, 2-koc z włókna szklanego.

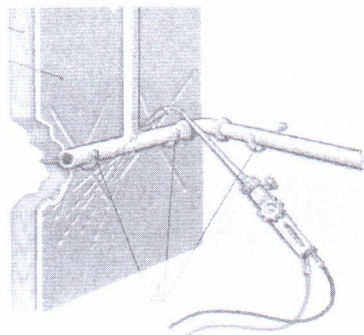
Rys.2. Wszelkie otwory i szczeliny prowadzące do sąsiednich pomieszczeń pozostające w zasięgu rozprysków spawalniczych powinny być uszczelnione materiałem niepalnym (1).

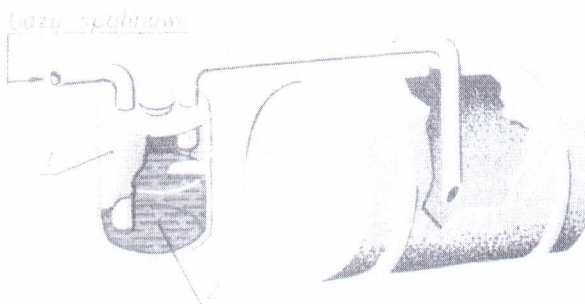
Rys.3. Spawane przewody, części maszyn i urządzeń oraz elementy konstrukcji budowlanych stykające się z materiałami palnymi lub przebiegające w pobliżu nich należy skutecznie chłodzić: 1-przewód doprowadzających wodę, 2-zwoje sznura z materiału niepalnego, 3-koc włókna szklanego.

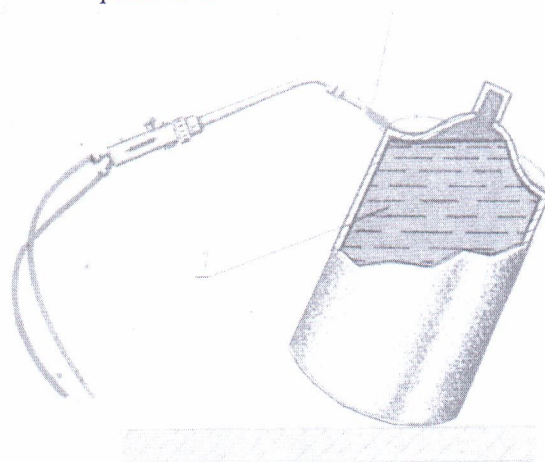
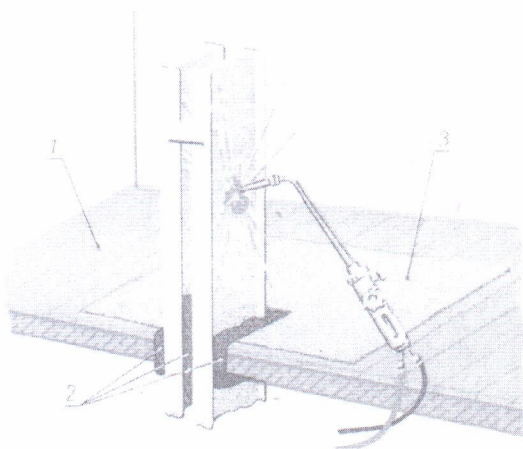
Rys.4. Z izolowanych rurociągów, na których prowadzi się prace spawalnicze, należy usunąć izolację cieplną na odcinku gwarantującym bezpieczeństwo, a w razie potrzeby chłodzić skutecznie: 1-przewody doprowadzające wodę, 2-zwoje sznura z materiału niepalnego.

Rys.5. Elementy instalacji rozgrzewające się przy spawaniu od płomienia lub na skutek przewodnictwa cieplnego, stykające się z materiałami palnymi należy zdemonstrować lub skutecznie chłodzić: 1-palna ścianka, 2-niepalna wykładzina, 3-haki podtrzymujące instalację.

Rys.6. Cięte lub spawane pojemniki mogące zawierać gazy lub pary palnych cieczy należy przed przystąpieniem do prac wypełnić gazem obojętnym np. gazami spalinowymi poprzez urządzenie do wyłapywania iskier: 1-urządzenie do wyłapywania iskier, 2-woda, 3-przewód.

Rys.7. Sposób prawidłowego zabezpieczenia spawania metalowego elementu konstrukcji przechodzącego przez drewniany strop: 1- drewniany strop, 2-szczeliwo z materiału niepalnego, 3-koc z włókna szklanego.

Rys.8. Niewielkie pojemniki mogące zawierać palne gazy lub pary cieczy palnych zabezpieczamy skutecznie przed zapaleniem lub wybuchem napełniając je wodą (1).

ROZDZIAŁ VI

Sposoby zaznajamiania użytkowników obiektu z treścią przedmiotowej instrukcji oraz z przepisami przeciwpożarowymi:

6.1. Szkolenie przeciwpożarowe pracowników

Za zorganizowanie i przeprowadzenie szkoleń odpowiedzialny jest: Pracodawca (każdy odnośnie swoich pracowników) w porozumieniu z pracownikiem prowadzącym sprawy osobowe. Szkolenie przeciwpożarowe ma na celu zapoznanie pracowników z zagrożeniami występującymi w obiekcie oraz:

- zapoznanie pracowników ze sposobami eliminowania zagrożeń pożarowych i innych miejscowych zagrożeń, a także zapoznanie ich z obowiązującymi przepisami ppoż.,
- wskazanie pracownikom sposobu postępowania na wypadek pożaru lub innego miejscowego zagrożenia w tym ich zadań podczas ewakuacji,
- nauczanie pracowników posługiwania się sprzętem gaśniczym, ratowniczym i urządzeniami gaśniczymi oraz z zasadami ich użycia,
- zapoznanie pracowników z zadaniami i obowiązkami w zakresie ochrony ppoż. w zależności od zajmowanego stanowiska.

Wszyscy pracownicy są objęci następującymi rodzajami szkolenia:

Szkolenie instruktażowe wstępne. Szkoleniu temu podlegają wszyscy pracownicy przed dopuszczeniem do pracy. Szkolenie to powinno być przeprowadzone przez osobę uprawnioną (Inspektora ochrony przeciwpożarowej w zakładzie). Szkolenie to powinno obejmować zagadnienia podane w przykładowym programie poniżej. Szkolenie wstępne powinno być udokumentowane, np. poprzez wpis do rejestru potwierdzony, podpisem szkolonego i osoby

przeprowadzającej szkolenie, wydaniem zaświadczenia oraz oświadczeniem osoby przeszkolonej (wg wzoru nr 3).

Szkolenie instruktażowe wstępne jest w zasadzie szkoleniem jednorazowym. Uzasadnieniem do przeprowadzenia tego szkolenia ponownie mogą być następujące przypadki:

- wprowadzenia istotnych zmian w organizacji ochrony przeciwpożarowej w obiekcie,
- zostały wprowadzone istotne zmiany w zabezpieczeniu ppoż. obiektu.

Program szkolenia instruktażowego wstępnego

L.p.	Temat:	Uwagi
1.	Podstawowe przepisy prawne z zakresu ochrony ppoż., wytyczne i zarządzenia, instrukcje	
2.	Zagrożenia pożarowe w obiektach, przyczyny powstawania pożarów i innych zagrożeń	
3.	Zadania i obowiązki pracowników w zakresie zapobiegania Pożarom	
4.	Zadania i obowiązki pracowników w przypadku powstania pożaru lub innego zagrożenia	
5.	Ewakuacja ludzi i mienia, drogi i środki ewakuacji	
6.	Podręczny sprzęt gaśniczy. Praktyczna znajomość zakresu jego stosowania i sposobu użycia	

Instruktaż na stanowisku pracy.

Temu rodzajowi szkolenia podlegają wszyscy nowi pracownicy lub pracownicy zmieniający stanowisko pracy. W czasie szkolenia, pracownicy są zapoznawani z zagrożeniami pożarowymi na stanowisku pracy, warunkami bezpieczeństwa, instrukcjami ppoż. obowiązującymi na stanowisku pracy.

Alarmy próbne ewakuacyjne

Alarmy próbne stanowią praktyczną formę szkolenia. Alarmy te zaleca się przeprowadzać co najmniej jeden raz na 2 lata z udziałem wszystkich pracowników z zachowaniem zasad zabezpieczenia mienia. Z przeprowadzonego alarmu ewakuacyjnego sporządza się notatkę z wnioskami stanowiącymi podstawę do działań korygujących warunki ewakuacji oraz jej organizację oraz poziom przygotowania załogi.

6.2. Organizacja ochrony przeciwpożarowej

1. Nadzór nad ochroną przeciwpożarową budynku sprawuje bezpośrednio Właściciel, Użytkownik, wynajmujący.
2. Zadania szczegółowe pracowników stosownie do schematu organizacyjnego zakładu oraz zajmowanego stanowiska określono w dalszej części instrukcji.

6.3. Obowiązki

6.3.1. Obowiązki Zarządzającego obiektem

Zarządzający obiektem jest odpowiedzialny za:

- organizację ochrony przeciwpożarowej w zakładzie
- zapewnienie przestrzegania przeciwpożarowych wymagań budowlanych, instalacyjnych i technologicznych,
- zapewnienie wyposażenie zakładu i terenu w sprzęt pożarniczy i ratowniczy oraz środki gaśnicze,
- zapewnienie osobom przebywającym w budynku lub na terenie bezpieczeństwa i możliwości ewakuacji,
- przygotowanie budynku i terenu do prowadzenia akcji ratowniczo-gaśniczej,
- ustalenie sposobu postępowania na wypadek pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia,
- zapewnienia zaznajomienia pracowników z przepisami przeciwpożarowymi,
- prawidłową realizację planów dostosowania zakładu do wymagań ochrony przeciwpożarowej, o ile będą sporządzane z uwagi na okoliczności,
- zabezpieczenie środków na realizację zadań z zakresu ochrony przeciwpożarowej,
- nadzorowanie przestrzegania przez osoby zatrudnione w zakładzie przepisów przeciwpożarowych poprzez wprowadzenie odpowiedniego systemu kontroli,
- okresowe rozpatrywanie stanu zabezpieczenia przeciwpożarowego,

6.3.2 Obowiązki wszystkich pracowników

Wszyscy pracownicy zobowiązani są do:

- przestrzegania przepisów ppoż.,
- uczestniczenia w szkoleniach ppoż. i poddawania się sprawdzianom wiedzy,
- realizacji poleceń przełożonych mających na celu poprawę stanu bezpieczeństwa pożarowego w budynku,
- utrzymywania należytego porządku na swoim stanowisku pracy i w jego otoczeniu,
- prawidłowego użytkowania instalacji i urządzeń elektroenergetycznych, a w szczególności przestrzegania zakazów samodzielnego "naprawiania" bezpieczników, użytkowania urządzeń grzejnych nie mających związku z wykonywaną pracą oraz umieszczania na punktach świetlnych osłon i dekoracji z materiałów palnych,
- posiadania umiejętności posłużenia się podręcznym sprzętem gaśniczym,
- przestrzegania warunków bezpieczeństwa podanych w niniejszej instrukcji lub w instrukcjach technologiczno - ruchowych,
- znajomości zasad postępowania na wypadek pożaru,
- zgłaszania przełożonym lub upoważnionemu pracownikowi prowadzącemu sprawę ppoż. zauważonych zagrożeń i nieprawidłowości w zabezpieczeniu ppoż.,
- uczestniczenia w akcjach gaśniczych i ratowniczych w przypadku pożaru lub innego miejscowego zagrożenia.
-

6.4. Wykaz telefonów alarmowych

Rodzaj służby	Tel. Alarmowy	Tel. Miejski
Policja	997	(29) 7171005
Straż pożarna	998	(29) 7171150
Pogotowie Ratunkowe	999	(29) 7142 200

WYKAZ PRZEPISÓW I LITERATURY

1. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz.U. z 2017 r. poz. 736),
2. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (Dz.U. z 2017 r. poz.1204),
3. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo Budowlane (Dz.U. z 2017 r. poz. 1332 ze zm.).
4. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 109, poz. 719).
5. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1422 ze zm.)
6. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarniczych (Dz. U. Nr 124, poz. 1030).
7. PN-92/N-01256-01 - Znaki bezpieczeństwa. Ochrona przeciwpożarowa.
8. PN-92/N-01256-02 - Znaki bezpieczeństwa. Ewakuacja.
9. Polska Norma PN-EN 671-1 Stałe urządzenia gaśnicze – Hydranty wewnętrzne- Hydranty wewnętrzne z węzem półsztywnym,
10. Polska Norma PN-EN 671-2 Stałe urządzenia gaśnicze – Hydranty wewnętrzne- Hydranty wewnętrzne z węzem płasko składanym,
11. Polska Norma PN-EN 671-3 Stałe urządzenia gaśnicze – Hydranty wewnętrzne- Konserwacja hydrantów wewnętrznych z węzem półsztywnym i hydrantów wewnętrznych z węzem płasko składanym,
12. Inne akty prawne, normy, plany i instrukcje obejmujące zagadnienia z zakresu ochrony ppoż. nie przywołane bezpośrednio w niniejszym opracowaniu.\

Wykaz załączników

Załącznik nr 1 Wzór oświadczenia o zapoznaniu z instrukcją bezpieczeństwa pożarowego

Załącznik nr 2 Instrukcja zabezpieczenia prac pożarowo niebezpiecznych

Załącznik nr 3 Wykaz osób zapoznanych z instrukcją

Załącznik nr 4 Arkusz wprowadzanych w instrukcji zmian

Załącznik nr 5 Szkic sytuacyjny,

Załącznik nr 6 Rzut kondygnacji piwnicy

Załącznik nr 7 Rzut kondygnacji parteru

Załącznik nr 8 Rzut kondygnacji piętra

Rejestr zmian i przeglądów

Zmiany w niniejszej instrukcji oraz przeglądy aktualności jej treści i przestrzegania, dokonywane są zgodnie z ustaleniami i odnotowywane w załączniku nr 4 .

Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego powinna być poddawana okresowej aktualizacji, co najmniej raz na dwa lata, a także po takich zmianach sposobu użytkowania obiektu lub procesu technologicznego, które wpływają na zmianę warunków ochrony przeciwpożarowej.

Wzory dokumentów (załączniki)

Załącznik Nr 1

Wzór nr 1

.....
(Imię i nazwisko)

.....
(Wydział i stanowisko)

O Ś W I A D C Z E N I E

Niniejszym oświadczam, że zapoznałam (em) się z postanowieniami zawartymi w Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego Budynku Urzędu Gminy w Krasnosielcu , Rynek 40, 06-212 Krasnosielc, których zobowiązuje się przestrzegać.

Krasnosielc, dn.20..... r.

.....
(Podpis pracownika)

Załącznik Nr 2

*INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO
BUDYNEK URZĘDU GMINY W KRASNOSIELCU*

Instrukcja zabezpieczenia prac
NIEBEZPIECZNYCH POD WZGLĘDEM POŻAROWYM

1. Organizacja prac niebezpiecznych pożarowo

1. Prace niebezpieczne pożarowo mogą być wykonywane na terenie obiektu pod warunkiem spełnienia wymagań z zakresu ochrony przeciwpożarowej, obowiązujących przed, w trakcie ich wykonywania oraz po zakończeniu prac.
2. Wymagania, o których mowa poniżej, ustalane są komisyjnie każdorazowo przed rozpoczęciem prac, w oparciu o postanowienia niniejszej instrukcji oraz przepisów szczegółowych obowiązujących w przedmiotowej sprawie.
3. Zasady działania komisji, o której mowa w pkt 2:
 - skład osobowy komisji stanowią:
 - - Przewodniczący
 - osoba prowadząca sprawy ochrony ppoż. - CZŁONEK;
 - kierownik grupy/firmy wykonującej prace - CZŁONEK;
 - bezpośredni użytkownik pomieszczenia, w którym prace są prowadzone – CZŁONEK.

Do składu osobowego mogą wejść niezbędni specjaliści:

- prace komisji organizuje jej Przewodniczący;
- komisja ze swoich prac sporządza „Protokół zabezpieczenia przeciwpożarowego prac niebezpiecznych pożarowo” wg wzoru podanego w załączniku;
- po wykonaniu zabezpieczeń określonych w w/w protokole Przewodniczący wydaje grupie/firmie pisemne zezwolenie na rozpoczęcie prac wg wzoru podanego w załączniku;
- po uzyskaniu pisemnego potwierdzenia o:
 - zakończeniu prac od wykonawcy robót;
 - pozytywnym wyniku kontroli bezpieczeństwa pożarowego w rejonie wykonywanych prac od osoby lub osób wyznaczonych w protokole,Przewodniczący dokonuje odbioru robót, po czym kwituje to odpowiednim wpisem w zezwoleniu, o którym mowa powyżej;

- do obowiązku Przewodniczącego należy zorganizowanie i zapewnienie dozoru rejonu prac po ich zakończeniu, zgodnie z ustaleniami w „Protokole zabezpieczenia prac niebezpiecznych pożarowo”.
- 4. Zabezpieczenie i dozór miejsca prowadzenia prac niebezpiecznych pożarowo po ich zakończeniu należy powierzyć osobom posiadającym do tego odpowiednie przygotowanie.
- 5. Kontrolę prac niebezpiecznych pożarowo można prowadzić wg wzoru podanego w załączeniu.
- 6. Po zakończeniu prac całość dokumentacji przechowuje Przewodniczący Komisji.

2. Wytyczne zabezpieczenia prac niebezpiecznych pożarowo

1. Przygotowanie budynku, pomieszczeń i rejonu do prowadzenia prac pożarowo niebezpiecznych polega na:
 - oczyszczaniu pomieszczeń lub miejsc, gdzie będą wykonywane prace z wszelkich palnych materiałów lub zanieczyszczeń;
 - odsunięcie na bezpieczną odległość od miejsca prowadzenia prac wszelkich przedmiotów lub niepalnych w opakowaniach palnych;
 - zabezpieczenie np. przed działaniem rozprysków spawalniczych wszelkich materiałów i urządzeń palnych, których usunięcie na bezpieczną odległość nie jest możliwe, przez osłonięcie ich arkuszami blachy, płytami gipsowymi;
 - sprawdzeniu, czy znajdujące się w sąsiednich pomieszczeniach materiały lub przedmioty podatne na zapalenie na skutek przewodnictwa cieplnego bądź rozprysków spawalniczych nie wymagają zastosowania lokalnych zabezpieczeń;
 - uszczelnieniu materiałami niepalnymi wszelkich przelotowych otworów instalacyjnych, kablowych, wentylacyjnych itp. znajdujących się w pobliżu miejsca prowadzenia prac;
 - zabezpieczeniu przed rozpryskami spawalniczymi lub uszkodzeniami mechanicznymi kabli, przewodów elektrycznych, gazowych oraz

- instalacyjnych z palną izolacją, o ile znajdują się w zasięgu zagrożenia spowodowanego pracami pożarowo niebezpiecznymi;
- sprawdzeniu, czy w miejscu planowanych prac nie prowadzono tego dnia prac malarskich lub innych przy użyciu substancji łatwo zapalnych;
 - przygotowaniu w miejscu dokonywania prac pożarowo-niebezpiecznych m.in.:
 - napełnionych wodą metalowych pojemników na rozgrzane odpadki drutu spawalniczego, elektrod itp.;
 - materiałów osłonowych izolacyjnych niezbędnych do zabezpieczenia toku prac;
 - niezbędnego sprzętu pomiarowego np. do pomiaru stężeń par i gazów palnych w rejonie prowadzenia prac;
 - podręcznego sprzętu gaśniczego;
 - zapewnieniu stałej drożności przejść i wyjść ewakuacyjnych z miejsca prowadzenia prac niebezpiecznych pożarowo.
2. Przy wykonywaniu prac niebezpiecznych pożarowo przy użyciu cieczy, gazów i płynów mogących tworzyć z powietrzem mieszaniny wybuchowe należy przestrzegać następujących zasad:
- na stanowiskach pracy mogą znajdować się stosowane tam ciecze, gazy i płyty palne w ilości niezbędnej do prowadzenia prac z zapasem umożliwiającym utrzymanie ciągłości pracy danej zmiany;
 - zabronione jest pozostawienie i przechowywanie zbędnych materiałów palnych i przedmiotów nie wykorzystywanych do wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo;
 - pozostawienie opróżnionych opakowań na stanowisku pracy jest zabronione;
 - po zakończeniu prac wszystkie naczynia i pojemniki należy szczelnie zamknąć lub zabezpieczyć w inny sposób przed emisją do otoczenia znajdujących się w nich substancji tworzących z powietrzem mieszaniny wybuchowe;
 - należy na bieżąco usuwać w miarę gromadzenia się wszelkiego rodzaju odpady związane z prowadzeniem prac (np. resztki cieczy palnych, zużyte szmaty i czyściwo, wióry, trociny), składować je w przeznaczonych do tego celu pojemnikach i wynosić na zewnątrz obiektu w wyznaczone miejsca;

- ciecze, gazy i płyty oraz ich pozostałości nie powinny zalegać na urządzeniach, stanowiskach, w przewodach wentylacyjnych, na przewodach instalacji elektrycznych i na podłożu;
 - we wszystkich pomieszczeniach (strefach), w których do prowadzenia prac używane są lub przechowywane ciecze, gazy i płyty mogące tworzyć z powietrzem mieszaniny wybuchowe, zabronione jest stosowanie otwartego ognia, palenie tytoniu oraz używanie narzędzi i innych przedmiotów mogących powodować iskrzenie;
 - zabrania się prowadzenia prac niebezpiecznych pożarowo z użyciem otwartego ognia oraz eksploatacji urządzeń elektrycznych bez stosowanych atestów w pomieszczeniach (urządzeniach) zagrożonych wybuchem lub pomieszczeniach, w których wcześniej wykonywano inne prace związane z użyciem łatwopalnych cieczy lub palnych gazów; prace takie mogą być prowadzone wyłącznie wtedy, gdy stężenie par cieczy lub gazów w pomieszczeniu nie przekracza 10% ich dolnej granicy wybuchowości;
 - podgrzewanie substancji niebezpiecznych pożarowo w naczyniach i urządzeniach do tego celu nie przeznaczonych jest zabronione.
3. Miejsca wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo należy wyposażać w podręczny sprzęt gaśniczy w ilości i rodzaju umożliwiającym likwidację wszystkich źródeł pożaru.
4. Po zakończeniu prac niebezpiecznych pożarowo w pomieszczeniu i pomieszczeniach sąsiednich należy przeprowadzić dokładną kontrolę, mającą na celu stwierdzenie, czy nie pozostawiono tłących się lub żarzących cząstek w rejonie prowadzenia prac, czy nie występują jakiegokolwiek objawy pożaru oraz sprzęt (np. spawalniczy) został zdemonstrowany, odłączony od źródeł zasilania i należyście zabezpieczonych przed dostępem osób postronnych. Kontrolę taką należy ponowić po upływie 4 godzin, a następnie 8 godzin, licząc od czasu zakończenia prac niebezpiecznych pożarowo (czasokres i ilość kontroli określa komisja w protokole zabezpieczenia prac niebezpiecznych pożarowo, w zależności od stopnia zagrożenia).
5. Prace niebezpieczne pożarowo powinny być wykonywane wyłącznie przez osoby do tego upoważnione, posiadające odpowiednie kwalifikacje, zaś sprzęt

używany do wykonywania prac powinien być sprawny technicznie i zabezpieczony przed możliwością wywołania pożaru.

6. Butle ze sprężonymi gazami mogą znajdować się na terenie obiektu wyłącznie w okresie prac i pod stałym nadzorem.
7. W przypadku prowadzenia prac spawalniczych na wysokości, butli z gazem palnym nie należy ustawiać w rejonie bezpośredniego oddziaływania spadających rozprysków spawalniczych.

3. Zakres obowiązków związanych z pracami niebezpiecznymi pożarowo

Osoba, która otrzymała pisemne upoważnienie od zarządzającego do sprawowania nadzoru nad przebiegiem prac niebezpiecznych pożarowo powinna w szczególności:

- znać obowiązujące przepisy przeciwpożarowe oraz nadzorować przestrzeganie tych przepisów przez podległych pracowników;
- dopilnować, aby przed przystąpieniem do prac zabezpieczenia obiektu, budowy lub stanowisk, przewidziane w protokole zabezpieczenia prac lub zezwolenia na ich przeprowadzenie;
- sprawdzić zabezpieczenie przeciwpożarowe stanowisk prac niebezpiecznych pożarowo oraz wydać polecenia gwarantujące natychmiastowe usunięcie stwierdzonych niedociągnięć;
- wstrzymywać prace z chwilą stwierdzenia sytuacji stwarzających niebezpieczeństwo powstania pożaru, do czasu usunięcia występujących nieprawidłowości;
- brać udział w kontroli stanowisk, pomieszczeń lub terenu po zakończeniu prac niebezpiecznych pożarowo.

Do obowiązków wykonawcy prac niebezpiecznych pożarowo należy w szczególności:

- sprawdzenie, czy sprzęt i narzędzia są technicznie sprawne i należyście zabezpieczone przed możliwością zainicjowania oraz rozprzestrzeniania pożaru;
- ścisłe przestrzeganie zaleceń zawartych w protokole i zezwoleniu na prowadzenie prac;
- znajomość przepisów przeciwpożarowych, obsługi podręcznego sprzętu gaśniczego oraz zasad postępowania w przypadku powstania pożaru;

- sprawdzenie przed przystąpieniem do pracy, czy zostały wykonane wszystkie zabezpieczenia, przewidziane dla danego rodzaju prac niebezpiecznych pożarowo;
- ściśle przestrzeganie wytycznych zabezpieczenia ustalonych dla prowadzenia danego rodzaju prac niebezpiecznych;
- sprawdzenie przed przystąpieniem do pracy, czy stanowisko zostało wyposażone w odpowiednią ilość i rodzaj podręcznego sprzętu gaśniczego;
- rozpoczynanie prac niebezpiecznych pożarowo tylko po otrzymaniu pisemnego zezwolenia względnie na wyraźne polecenie bezpośredniego przełożonego kierującego tokiem prac;
- poinstruowanie pomocników o wymaganiach przeciwpożarowych obowiązujących dla wykonywanego rodzaju prac niebezpiecznych pożarowo;
- przerwanie pracy w przypadku stwierdzenia sytuacji lub warunków umożliwiających powstanie i rozprzestrzenianie pożaru oraz zgłoszenie tego faktu przełożonemu;
- meldowanie bezpośredniemu przełożonemu o zakończeniu prac niebezpiecznych pożarowo oraz informowanie o ewentualnych faktach zainicjowania ognia ugaszonego w czasie wykonywania prac i czynności pożarowo-niebezpiecznych;
- dokładne sprawdzenie po zakończeniu pracy stanowiska i jego otoczenia w celu stwierdzenia, czy podczas wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo nie zainicjowano pożaru;
- wykonywanie wszelkich poleceń przełożonych i organów kontrolnych w sprawach związanych z zabezpieczeniem przeciwpożarowym prac i czynności niebezpiecznych pożarowo.

Wzór nr 1

PROTOKÓŁ nr
ZABEZPIECZENIA PRZECIWPOŻAROWEGO PRAC
NIEBEZPIECZNYCH POŻAROWO

1. Nazwa i określenie pomieszczenia – stanowiska, w którym przewiduje się wykonywanie prac
.....
2. Charakterystyka – technologiczna przewidzianych do realizacji prac
.....
.....
3. Charakterystyka zagrożenia pożarowego, zagrożenia wybuchem oraz właściwości pożarowe materiałów palnych występujących w pomieszczeniach lub rejonie przewidzianych prac
.....
.....
4. Rodzaje elementów budowlanych (zapalność) występujących w danym pomieszczeniu lub rejonie przewidzianych prac
.....
.....

Sposób zabezpieczenia przeciwpożarowego pomieszczenia, stanowiska, urządzenia na okres wykonywania prac
.....
.....
.....
.....
.....

5. Ilość i rodzaje podręcznego sprzętu gaśniczego do zabezpieczenia toku prac.....
.....
.....
.....
6. Środki i sposób alarmowania straży pożarnej oraz współpracowników w razie zaistnienia pożaru
.....
.....
.....

-
.....
.....
7. Osoba(y) odpowiedzialne za całokształt przygotowania zabezpieczenia przeciwpożarowego toku prac

-
.....
.....
.....
8. Osoba(y) odpowiedzialna(e) za nadzór nad stanem bezpieczeństwa pożarowego w toku wykonywanych prac

-
.....
.....
.....
9. Osoby zobowiązane do przygotowania kontroli rejonu prac po ich zakończeniu (określenie ilości i częstotliwości kontroli)

podpisy członków komisji
(imię i nazwisko, zajmowane stanowisko)

Wzór nr 2

**ZEZWOLENIE nr
NA PROWADZENIE PRAC NIEBEZPIECZNYCH POŻAROWO**

1. Miejsce pracy

.....

(pomieszczenia, stanowisko, instalacja)

2. Rodzaj pracy

.....

3. Czas pracy:

dnia od godz. do godz.

4. Zagrożenie pożarowe-wybuchowe w miejscu pracy

.....

.....

5. Sposób zabezpieczenia przed możliwością zainicjowania pożaru lub wybuchu .

.....

.....

6. Środki zabezpieczenia:

a) przeciwpożarowe

.....

.....

b) BHP

.....

.....

c) inne

.....

.....

7. Sposób wykonania pracy:

.....

.....

8. Odpowiedzialni za:

a) przygotowanie miejsca pracy, środków zabezpieczających i zabezpieczenie toku
prac pożarowo-niebezpiecznych:

Nazwisko

Wykonano

Podpis

b) wyłączenie spod napięcia, odcięcie dopływu gazu, itp.:

Nazwisko

Wykonano

Podpis

c) dokonanie analizy stężenia par cieczy, gazów, płynów:

Nazwisko

Wykonano

Podpis

W miejscu pracy nie występują niebezpieczne stężenia.

Podpis

d) stosowanie środków zabezpieczających organizację pracy i instruktażu:

Nazwisko

Przyjąłem do wykonania

Podpis

9. Zezwalam na rozpoczęcie prac:

(zezwolenie może nastąpić po złożeniu podpisów przez osoby wymienione w pkt 8)

(podpis wypisującego)

(podpis Przewodniczącego Komisji)

10. Pracę zakończono dnia godz./.....

Wykonał

11. Stanowisko pracy i jego otoczenia sprawdzono i nie stwierdzono zaniedbań i okoliczności mogących zainicjować pożar.

Stwierdzam odebranie robót:

Skontrolował:

podpis

podpis

UWAGA: odbierający przekazuje zezwolenie Przewodniczącemu Komisji celem włączenia do akt.

Załącznik Nr 3

WYKAZ OSÓB ZAPOZNANYCH Z INSTRUKCJĄ

L.p.	Wydział	Nazwisko i imię	Data	Podpis	Uwagi
------	---------	-----------------	------	--------	-------

ARKUSZ ZMIAN WPROWADZONYCH W INSTRUKCJI

L.p	Nr strony (rozdziału)	Zmiana dotyczy	Wprowadził Data	Zatwierdził Data

Budynek nr 1 – strefa pożarowa nr I

ZL III

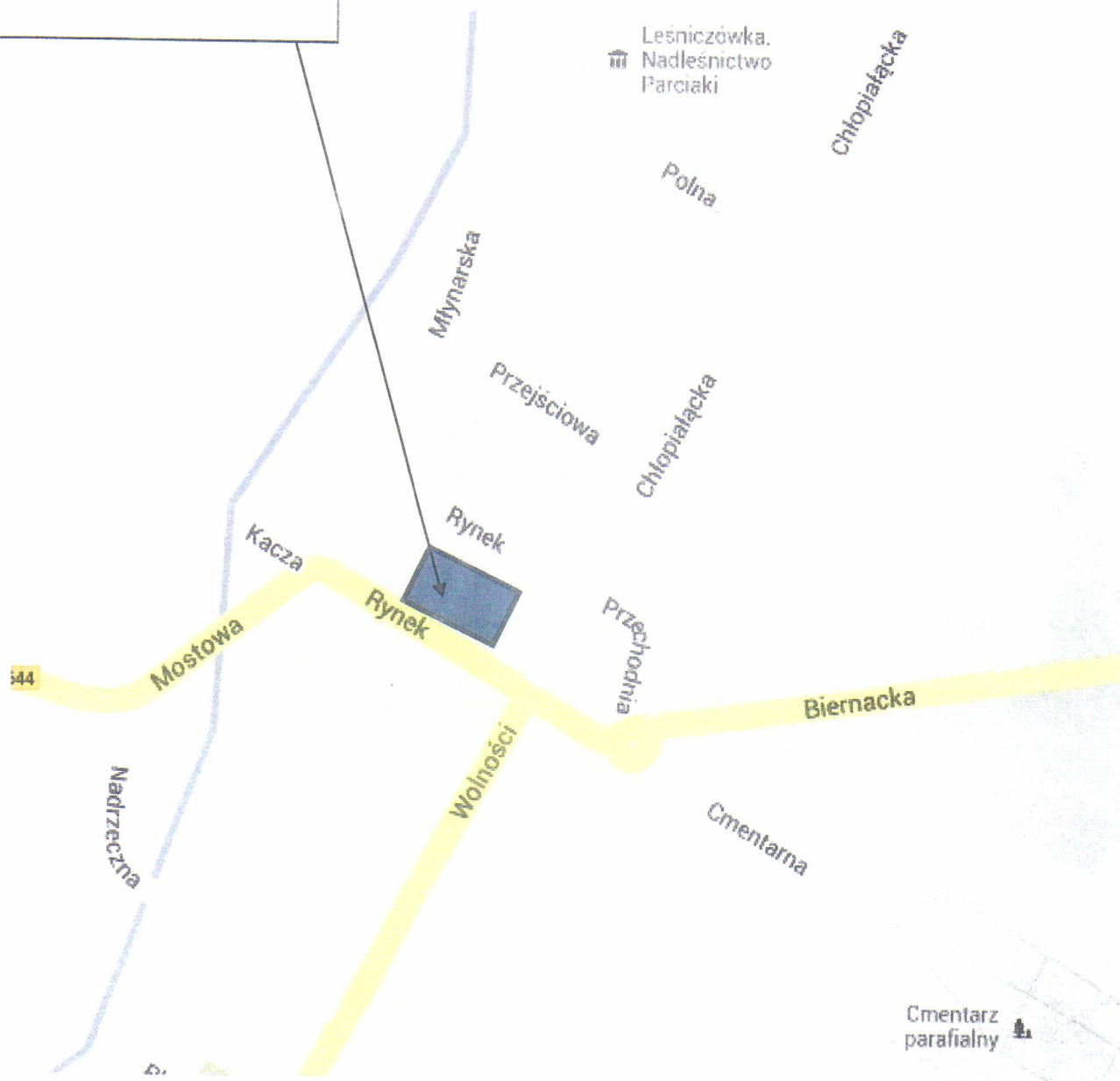
- powierzchnia– 390 m²
- kubatura - 1500 m³
- długość - 22,71 m,
- szerokość - 13,5 m
- grupa wysokości – niski

Liczba osób w budynku – do 25

instalacje

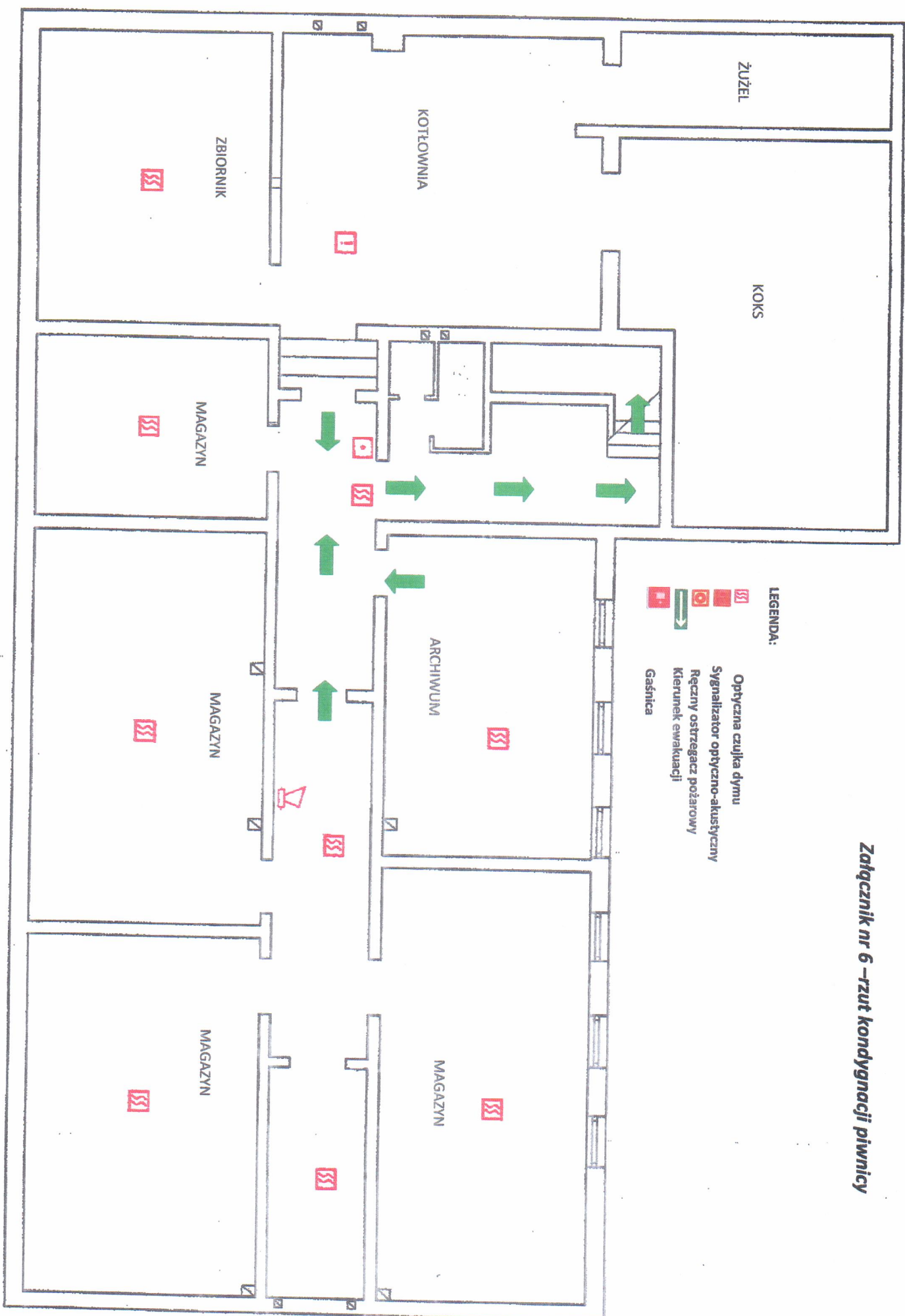
- Elektryczna,
- Kanalizacyjna,
- Wentylacyjna- grawitacyjna i mechaniczna,
- Wodociągowa

Obiekt stanowi jedną strefę pożarową

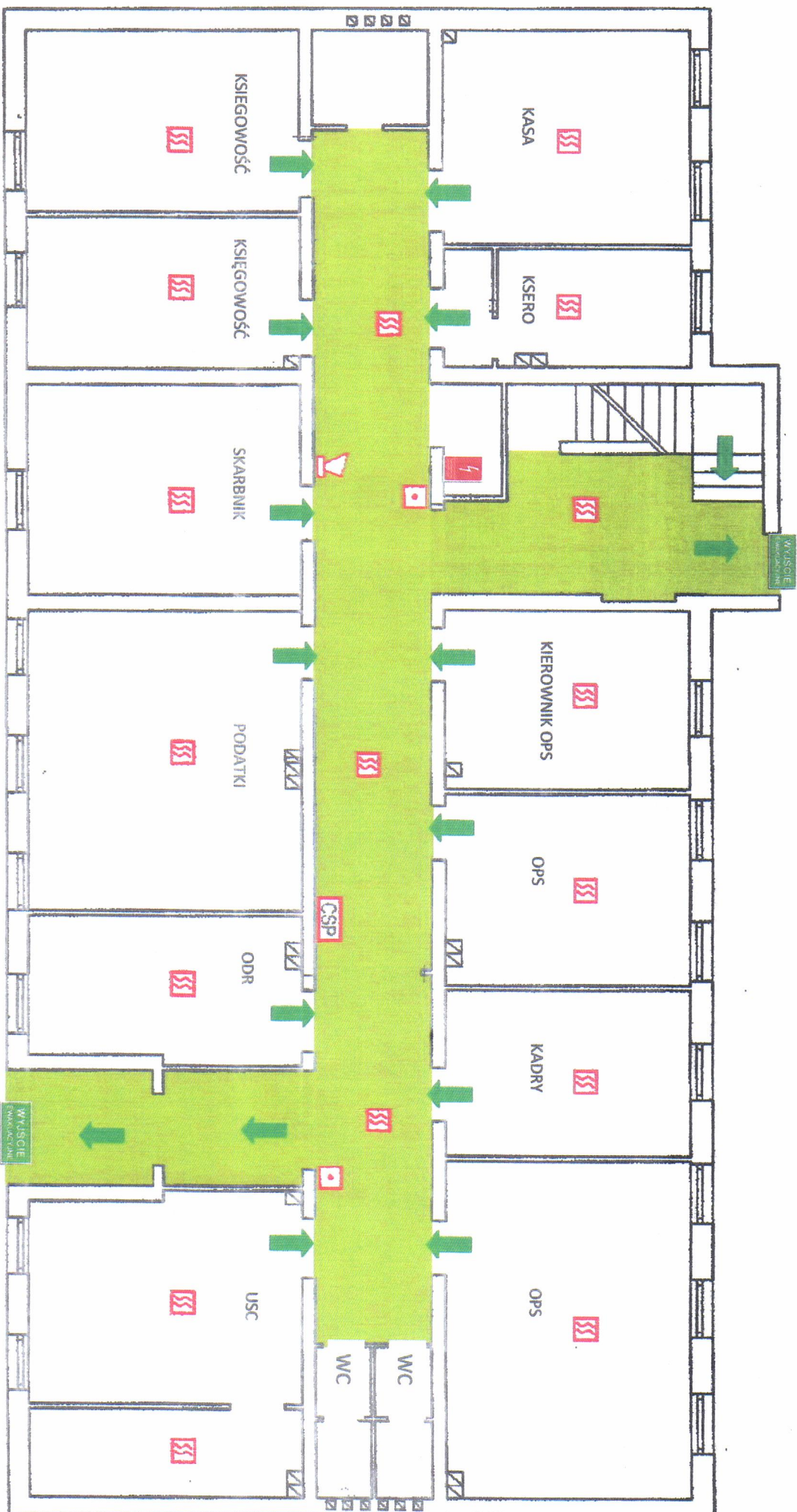
Załącznik nr 5 , Szkic sytuacyjny

Załącznik nr 6 – rzut kondygnacji piwnicy

LEGENDA:

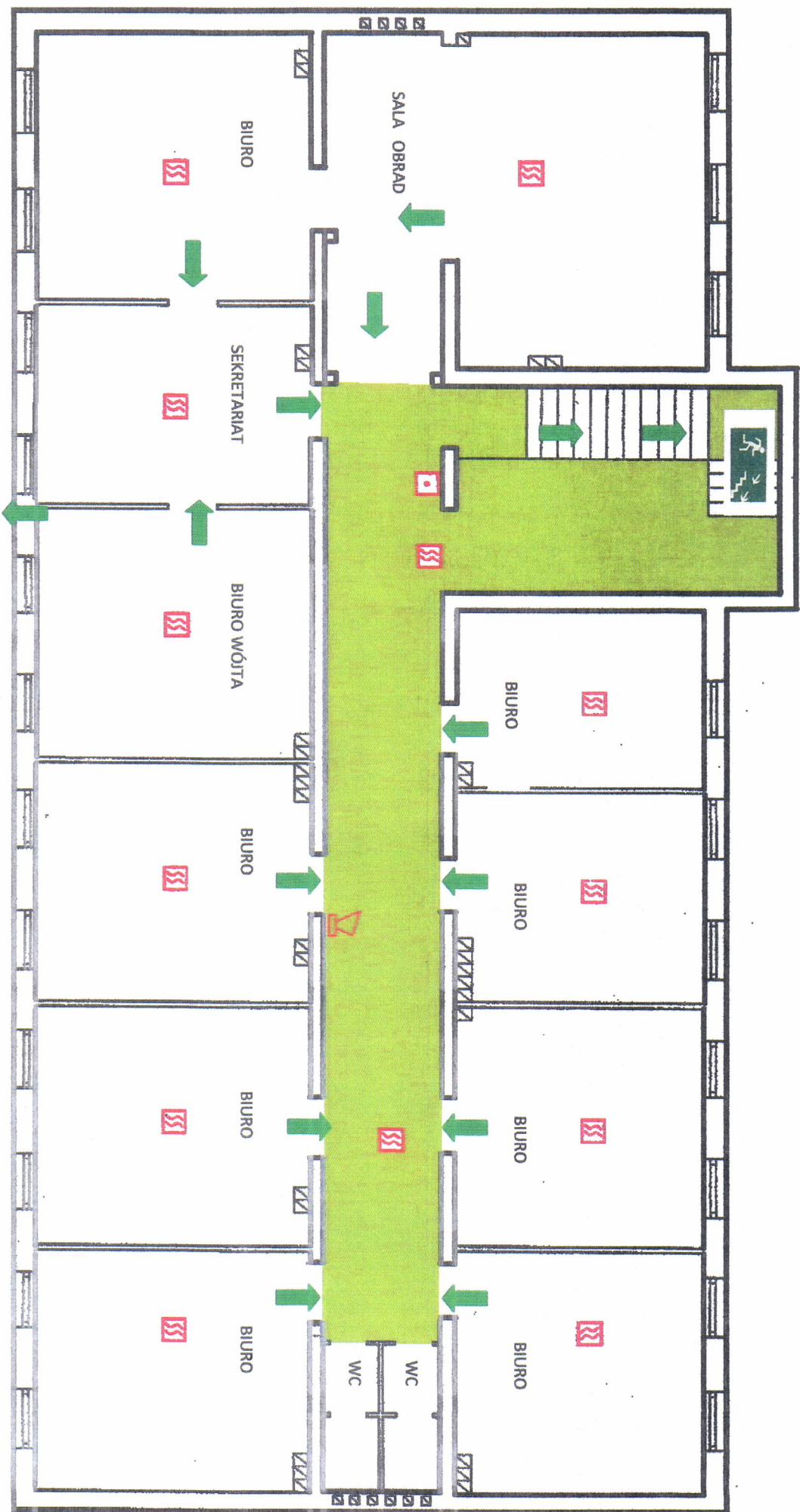
- Optyczna czujka dymu
- Sygnalizator optyczno-akustyczny
- Ręczny ostrzegacz pożarowy
- Kierunek ewakuacji
- Gaśnica

LEGENDA:

- CSP Centrala sygnalizacji pożaru
- Optyczna czujka dymu
- Sygnalizator optyczno-akustyczny
- Ręczny ostrzegacz pożarowy
- Wyście ewakuacyjne
- Kierunek ewakuacji
- Wyłącznik prądu
- Gaśnica

Załącznik nr 7 – rzut kondygnacji parteru

LEGENDA:

- Optyczna czujka dymu
- Sygnalizator optyczno-akustyczny
- Ręczny ostrzegacz pożarowy
- Kierunek ewakuacji
- Gaśnica

Załącznik nr 8 – rzut kondygnacji pietra